

10de Aarg.

1879.

17de Bind.

For Hjemmet.

Et Tidsskrift

for

nyttig og underholdende Læsning.

Udgivet af K. Thronsen.

15de Januar — 1ste Hefte.

Decorah, Iowa.

Paa Udgiverens Forlag.

Trykt i den Norske Synodes Bogtrykkeri.

„For Hjemmet“

et Tidsskrift for nyttig og underholdende Læsning,
begyndte med 1879 sin 10de Aargang.

Det indeholder et afvejlende og omhyggelig udvalgt Læsestof, bestaaende af historiske Skildringer, Efterretninger om Opfindelser og Opdagelser, Missionsberetninger, Rejsebeskrivelser, Skildringer af Lande og Folk, Dyre- og Planteliv samt

Fortællinger, Digte, Gaader og Blandinger.

Det udkommer med to Aft i Omflag to Gange om Maanedens (15de og 30te) og koster \$2.00 (til Norge og Danmark \$2.50) om Aaret i Forfud. Dermed er ogsaa Portoen betalt. Klubber paa 6 betalte Exemplarer faa det 7de frit. Penge sendes helst i Money Orders, Drafts (helst paa Chicago) eller Registered Letters, da Posterne ikke overalt ere sikre. Nye Subskribenter behage at melde sig snarest muligt.

Adresse: R. Thronsfen, Drawer 14, Decorah, Iowa.

Vil man benytte anden Mand's Hjælp til at indsende Penge, da se til, at Vedkommende er paalidelig.

Ældre Bind af „For Hjemmet“.

11te Bind (1876 I.) er udsolgt.

12te Bind (1876, II.) indeholdende de interessante Fortællinger „Bleedatteren“ og „De to Blinde“, samt meget andet interessant Læsestof tilsendes portofrit for 60 Cents.

13de Bind (1877, I) indeholdende de fortrinlige Fortællinger „Alpefjoven“, „Mod Himlen“ (Forfatterindens Ungdomshistorie), „Omfelen fra Amerika“, „En Gut fra Londons Gader“, saavel som flere mindre Fortællinger; den interessante historiske Skildring „Karl den Tolvte i Norge“; henimod 30 andre større og mindre Artikler, adskillige Digte, 15 Gaader og 116 Blandinger tilsendes portofrit for 80 Cents.

14de Bind (1878, II) indeholdende sidste Afdeling af Fortællingen „Mod Himlen“ (Forfatterindens Husliv), Fortællingerne „Olfjæren“, „Alene“, „En Juleaften paa Gaaraas“ samt meget andet fortrinligt Læsestof tilsendes portofrit for 80 Cents, begge disse Bind for \$1.50.

15de Bind (1878, I.) indeholdende 1te Halvdel af den interessante Skildring „Philip Ashton eller den nye Robinson“, „Martyren i St. Andrews“, „Jacob Flints Reise“, „Arkimedes“, m. m. W., sendes portofrit for \$1.00

16de Bind (1878, II.) indeholdende sidste Halvdel af Fortællingen „Philip Ashton“, „Elisabeth“, en dansk Fortælling, „Stanleys Reise paa Kongoflodens“, „Stovfjærnen“ (Missionær Fjellstedts Ungdomshistorie) og meget andet interessant Læsestof, sendes portofrit for \$1.00; begge disse Bind for \$2.00; alle 5 Bind (12—16) portofrit for \$3.50.

Hvert Bind bestaar af 12 Hefter og udgjør 380 store Ottavsider, Titelblad og indholdsregister indbefattet.

Adresse: R. Thronsfen,

Dr. 14, Decorah, Iowa.

For Hjemmet.

Et Tidsskrift for nyttig og underholdende Læsning.

10de Aarg.

15de Januar 1879.

1ste Hefte.

Kardoo, eller Nattens Stjerne.

En Hindupiges Liv, fortalt af hende selv.

Første Kapitel.

Min Fader var en Razi d. e. Dommer i en By. Han var af en høj Kaste, besad stor Formue, havde faaet en god Opdragelse og var stolt af sine Kundskaber og sin Lærdom. Dette havde Andre fortalt mig, selv vidste jeg Intet derom; thi efter mit fjerde Aar saa jeg herforst sjelden min Fader. Vort Lands Sæder tillade nemlig ikke Kvinder at komme ind i Mændenes Værelse, de leve strengt affondrede for sig selv.

Min Fader var en høivoksen, vakker Mand med et ædelt Udseende, en rolig og alvorlig Fremtræden. Naar jeg saa ham, talede han venligt med mig, men omfavnede eller kysede mig aldrig, tog mig heller aldrig paa sine Knæ og viste mig vakre Billeder og Vegetoi, som jeg senere har seet Fædre i Europa gjøre med sine Smaa. Det faldt mig ikke engang ind, at min Fader skulde behandle mig kjerligt; jeg var jo blot en Pige, som ikke behøvede at vide eller kunne andet end at tage Mad, samt kjenne og flette mit Haar.

Men min Moder, min kjære, elskede Moder! Hvorledes skal jeg kunne sige

Eder, hvor høit jeg elskede hende! Ogsaa hun tilhørte en høj Kaste, var meget vakker og af en mørk Hudfarve; over hendes Ansigt lysede en talende Varme og Fæderlighed. Hun var om og sølsom for alt Godt; i hendes Hjerte brændte en sand og opofrende Kjerlighed, og hendes Sjæl var dybt greben af from Uerfngt for mi: Folks Religion. Men arme Moder, som ikke fik lære den eneste sande Gud og den, Han udsendte, Jesum Kristus, at kjende!

Jeg havde en Broder, der var fire Aar ældre end jeg, og to yngre. Da jeg var ni Aar gammel, fødtes endnu en liden kjer Broder.

Gjerne vilde jeg nu beskrive vor Bolig for Eder, men jeg frygter for, at jeg ei kan gjøre det ret ansfueligt, da J aldrig have seet noget lignende. Huset var meget stort, bygget af Teglsten og bestrøget med et Slags tyk Kalk. Saalænge Væggene ere ganske nye, ere de hvide og smukke, men allerede efter den første Regntid, blive de sorte og faa et skiddent, strygt Udseende. Betragter man Huset fra den Side, som vender ud mod Gaden, ser man

intet Andet end en graahvid Mur med en stor hvælvet Port, og over denne en anden mindre, som fører ud til en smal Veranda, der løber langs Husets Fremside; paa denne Veranda pleie Familiens mandlige Medlemmer at sidde om Aftenerne. Blot paa meget faa saadanne Huse ville I se Vinduer, og hvor de findes, ere de meget smaa og forsynede med Sprinkelsvert, ligesom i et Fængsel, istedetfor Glasruder; under Regntiden tillukkes de med Lemmer indenfra. Gjennem den større Port kommer man ind i et lidet fantastet Gaardsrum, omgivet paa alle Sider af Bygninger. Heller ikke paa de Bygninger, der ligge indenfor Hovedbygningen, er der Vinduer, men to Verandaer, den ene over den anden, løbe her langs Væggene. Fra disse Verandaer føre mange Døre ind i forskellige Rum, af hvilke de øvre beboes af Mændene. Nogle af Værelserne ere rigt forsynede med smukke Møbler, men alt er sammenhøbet uden nogen Orden og aldrig rent, men bestandig bedækket med tykt Stov, medens tykke sorte Spindelvæve hænge hist og her. Alt forstyrre en Edderkop eller stade dens Væv anses for en stor Synd. I denne Del af Huset tillades ingen af Familiens kvindelige Medlemmer at træde ind efter hendes 5te eller 6te Aar. — Paa en af Væggene, som vende til Gaardsrummet, er blot en Veranda, men den er meget bredere og forsynet med et høit, hvælvet Tag, der bæres af stærke Piller; den udgjør et Slags Tempel eller Afgudshus, prydet med mange Psykroner samt Billeder af Guderne. En Del af denne Veranda er afstængt med en Skærm, bagenfor hvilken Kvinderne har sin Plads under Gudstjenesterne; Skærmen er indrettet saaledes, at de, som

opholde sig bag den, kunne se, hvad der foregaar paa Verandaen, medens de ere usynlige for dem, som færdes foran den. — Kvinder kunne aldrig se, hvad der foregaar paa Gaden; de komme aldrig frem paa Hovedbygningens verandaen, men ere bestandig henvisne til den trange Gaardsplads, i hvilken en Vanddam findes. I denne Dam maa Kvinderne bade sig hver eneste Dag, uagtet Vandet i den ofte er ganske tykt af Sole.

Kvindernes Værelser ere yderst simple. Af Møbler findes intet Andet end et Sengested med et Tæppe til Dække og et Par haarde Simadratser; fremdeles en simpel, med en Hængelaas forsynet Kiste til at opbevare Juveler og andre Kostbarheder i, samt en Jndretning til at ophænge Klæderne paa. Dette, tilligemed en „Nota“ eller Driffekande af Kobber, udgjør det hele Indbo i det Værelse, hvor en Hindukvinde tilbringer sit hele Liv fra Fødselen indtil sin Død, uden anden Forandring end Flytningen fra sin Faders til sin Egteskæles Hus.

Andet Kapitel.

Nu vil jeg ogsaa fortælle lidt om vor Levevis. Det store Hus, vi beboede, tilhørte vor Bedstefader. Min Fader var den ældste af hans sex Sønner, hvilke alle havde giftet sig og ført sine Hustruer ind i det fælles Hjem. Og da Egteskaber iblandt mine Landsmænd indgaaes i en meget tidlig Alder, havde de ogsaa snart voksne Børn, der giftede sig og førte sine Hustruer til sit Barndomshjem, saa vor Husholdning en Tid bestod af over sytti Personer. Min Moder var min Faders anden Hustru; han giftede sig med hende, medens endnu den første levede, fordi han ingen Børn fik med

denne. Det er kun i dette Tilfælde at Hinduerne have flere Hustruer.

Min Bedstefader var Overhoved for denne store Familie. Alt, hvad der angik dens indre og ydre Forholde, som f. Ex. Wgtesfader, Børneopdragelsen, Mændenes Opførsel mod sine Hustruer, Forretninger, o. s. v., hørte ind under hans Myndighed og bestemtes af ham. Blandt Kvinderne var min Bedstemoder den første, og ingen vovede at gjøre hende Pladsen stridig; ingen Mand formaaede at beskytte sin Hustru for hendes Misnoie, Uvenlighed eller endog Gruusomhed.

Børnene i Indien blive under Opdragelsen meget bortskjæmte; de faa næsten altid følge sin egen Villie i Alt. De opvære hos sine Mødre, som aldrig forlade dem, og den sømme Moder, der paa en afgudist Vis elsker sine Børn, vil ikke straffe Sønnen, fordi han tilhører det ædlere Kjøn, og heller ikke Datteren, fordi hun vel ved, hvilken Slavinde ogsaa hun en Gang skal blive som Hustru; derfor søger hun at gjøre hende saa glad og lykkelig som muligt. Og saa vore Børnene op uden al gavnlig Tugt, men med en dyb Kjærlighed til sine Mødre.

Lige til mit sjette Aar bestod hele min Klædning af et Guldhalsbaand, nogle Guldbarmbaand og et Par Sølvringe om Anklerne. Ved nævnte Alder satte man paa mig en „Sann,“; denne er Kvindernes eneste Beklædning og bestaar af et langt Stykke Tøi, omtrent en Alen bredt, i Kanten forsynet med en Bord i Lyse, brogede Farver, som fastes om Høfterne, og hvis øverste Del drages opover Brystet og Hovedet.

Min Tid tilbragtes dels med at lege med andre Børn, dels med at hjælpe min Moder at koge Maden,

eller at kjæmpe og flette hendes lange vakre Haar eller ogsaa at ligge i hendes Fang og høre paa de mange Sagn, som hun eller en anden af Kvinderne havde at fortælle. En Gang hver Uge kom en Kvinde for at affkjære Neglene paa hele den kvindelige Dels Fingre og Tæer. Mændene betjenes paa samme Maade af en Mand en Gang om Ugen. Jngen Hindu, hvor fattig han end er, gjør dette selv. Men denne Kvinde, som saaledes afslagde sine ugentlige Besøg hos os, anstiftede utrolig meget Ondt ved alt sit Skvalder og ved alle de anstødelige og fordærlige Historier, hun havde at underholde os med. Disse Historier, hvortil ogsaa de mindste Børn fik Lov at lytte, overgaa i Elethed Alt, hvad nogen af Eder kan forestille sig; og jo uverdiggere, anstødeligere og styggere hendes Beretninger vare, desto ivrigere lyttede hendes Tilhørere ind til dem.

Kanskje det kunde interessere Eder at høre lidt om vore Maaltider, hvorledes de nydes og hvoraf de sædvanligvis bestaa. Men her maa I ikke tænke paa et hyggeligt Bord, pyntet med hvid Dug og omringet af en lykkelig Fader og Moder med sine Børn, der alle først solde sine Hænder i Tak og Bøn til ham, der er alle gode Gavers Giver. Nei, et saadant lykkeligt Liv finde I ikke blandt mine Landsmænd. — Vor fornemste Føde bestod i Fisk og Grønsager samt Ris, alt kogt med Peber og Safran, hvilket tillavedes to Gange hver Dag. Den største og bedste Del deraf lagdes paa et stort Metalfad, og bared ind til min Fader i hans eget Bærelse. Efterat han havde spist saameget, som han vilde, deraf, blev Fadet baaret tilbage til os, og vi spiste da Levningerne efter ham. Det gif til paa følgende Maade.

Omkring det store Fad satte vi, min Moder og mine Søskende, os Allesammen paa Gulvet, uden noget Bord og uden Stole, kun med en Matte under os. Saa begyndte vi da at forspine os, idet vi med Hænderne, uden Kniv og Gaffel, toge til os af Fadet. Naar vi havde spist os mætte, toge vi den store Kobberfande, der aldrig manglede ved vore Maaltider, og drak Vand af den, ikke saaledes, som I ere vant til at drikke, men paa den Maade, at vi fastede vore Hoveder bagover, løftede Kanden temmelig høit op og hældte saaledes Vandet ned i vore Struber, uden at det berørte Læberne. Men om I kom ind i en hinduisk Hytte og saa et saadant Maaltid, vilde I dog alligevel ikke blive saa forundrede, som jeg blev, da jeg første Gang saa Kristi-
ne sidde tilbords og blandt andet bruge Eke, Kniv og Gaffel. — Hinduerne spise aldrig Kjød. Udenfor de to Hovedmaaltider brugte vi mange forskellige Anretninger af Sultetoi og Bagværk, som spistes mange Gange om Dagen til ubestemte Tider. Af Frugter have de fleste af Eder seet flere, t. Ex. Apelsiner, Figen og Dabler; men vi have mange andre, som vel ingen af Eder har seet, saasom Guaven, Mangon, Granatæbler, Brødfrugter m. fl. Guds Godhed og Naade har været stor imod vort arme Fødeland; men af, det stakkels Folk kjender ikke Ham, som giver Regn- og frugtbare Tider, og hvis Godhed er hver Morgen ny.

Tredie Kapitel.

Mine Barnelæber lærte aldrig at udtale min himmelske Faders Navn; aldrig talde min Moder med mig om „den gode Hyrde“, som tager de smaa Lam i sin Faan og bærer dem paa sine trofaste Arme. Da jeg var i mit

sjette Aar lærte jeg derimod at bede til Siva. Min Moder tilbragte altid en Time hver Dag med at paafalde denne Gud. Jeg behøvede lang Tid for at lære, hvorledes han skulde tilbedes. Jeg sad ved Siden af min Moder og gav noie Agt paa hende Dag efter Dag, Uge efter Uge, Maaned efter Maaned, inden jeg kunde det. Foran et lidet Billede af Guden, gjort af Ler og omtrent tre Tommer høit, maatte den, der vilde dyrke ham, sidde og tidt og oft bestenke Billedet med Vand fra den hellige Ganges; imidlertid lagdes Ris, Bagværk, Nodder og Blomster, ledsagede af visse Ord — ikke Bønner —, der vare noie fastsatte for enhver Cermoni; „poojah'n“ (Gudsstjenesten) var ikke rigtig udført, dersom et eneste Ord blev udeglemt eller urigtigt udtalt, eller om en Blomst lagdes til høire istedetfor til venstre Side af Guden. Der var hundrede forskellige Bevægelser og Stillinger, som maatte indøves, førend man kunde holde sin „poojah“ rigtig, og det varede længe, inden det lykkedes mig at lære det; men min Moder var utrættelig, og hun slap mig ikke, førend jeg kunde altsammen ordentligt. De øvrige Kvinder noiede sig med blot at høre sig for Guden eller at føre ham til sin Pande samt at lægge Ris og Blomster paa hans Skrin. Siva anses for at være meget mægtig; til ham beder enhver hinduisk Kvinde, at han vil forlene hende den største af alle Velsignelser, nemlig at skjænke hende Børn, og naar hun har faaet dem, vedbliver den ømme Moder at bede til ham om alt Godt for sine Smaa.

Foruden Siva dyrkedes i vor Familie ogsaa Kali og Juggernaut, og deres aarlige Høitider feiredes i vort Hus med stor Pomp og Bekostning.

Store Billeder af disse Guder forarbejdedes da og opstilledes i det før omtalte Tempel i en af Bygningerne; til Juggernaut gjordes deruden en liden Vogn, paa hvilken han af Husets Tjenere og unge Gutter droges omkring i Gaarden og de tilgrændsende Gader.

I hver By findes ansat en "gooroo" eller Brahminpræst, som leder gudstjenstlige Forretninger ved de aarlige Gudefester samt udfører de ved Giftermaal eller Ligbegængelser brugelige Høitideligheder. Denne Præst har Tilladelse til at gaa ind og ud hos Kvinderne, hvilke han giver en yderst tarvelig Undervisning i de til Religionen hørende Skikke og Ceremonier. Derksom han ønsker, at nogen af Kvinderne skal besøge hans Koner, jender han sin "palky" (Bærestol) for at hente dem, og det vilde være en grov Fornærmelse, om nogen vægrede sig for at komme. Naar de besøge hans Hus, faa de alligevel aldrig se ham, men blot hans Husfruer og de øvrige kvindelige Medlemmer af Familien. Disse Præster udøve et forførdeligt Aardestyrani over det arme Folk.

Medens jeg var en liden Pige, fulgte jeg en eller to Gange med min Moder til "gooroo's" Hus; ligeledes fik jeg Lov til at besøge to Gange hendes Faders Hus sammen med hende. Vi bleve da hver Gang baarne i "palky". En "palky" er et Slags aflang Kasse eller Kiste, stor nok til at rumme en Person. Den er fortmalet. Man gaar ind i den gennem smaa, paa begge Sider anbragte Døre. Naar disse lukkes, sidder man indestrængt som i en trang Kiste. Den er forsynet med en Bærestang og bæres paa Skuldrene af trende mandlige Tjenere. "Palky'en" førtes til vor Beranda,

hvor min Moder og jeg satte os i den, hvorefter Dørene stængtes, og over det Hele kastedes et tykt rødt Klæde, saa at ikke en Straale af Dagslyset eller en Luftning af Vind formaaede at trænge ind. Naar Bærerne løftede os op paa sine Skuldre, blev jeg altid bange og krøb saa tæt ind til min Moder, som jeg kunde. Naar vi saaledes førtes frem gennem de af Folk og Dyr opfyldte Gader, hørte vi rundt omkring os Tale og Larm, men kunde ingen Ting se.

Ved saadanne Anledninger pleiede jeg at være klædt i en "sanu" af det fineste Løi, og mine Anker, Arme, Hals og Hoved vare aldeles bedækkede af Juveler, Ringe, Armbaand og Kjæder, saa tungt, at det væriede i Hoved og alle Lemmer; men jeg var stolt over at eie og bære alle disse Prydelser.

Der, hvor vi aflagde Besøg, hød man os en Mangfoldighed af Bagværk og Sultetøi; og efterat vi vare blevne trakterede dermed, begave vi os paa samme Maade tilbage igjen, som vi vare komne.

Fjerde Kapitel.

Jeg kunde være omkring otte Aar gammel, da jeg først begyndte at tænke paa alvorligere Ting. Min Onkel, Rundroo, var en meget snil fjortenaarig Yngling. Jeg syntes meget godt om ham, og han kom ofte ind i min Moders Værelse, efterat Stoletimerne vare tilende, for at lege med mig. En Dag førerede han mig nogle vakre Blomster, hvilke jeg blev meget glad i; jeg kysjede dem, trykkede dem til mit Hjerte, lo og taledes til dem. Min Moder gif just da ind for at bede til Siva; hun raabte til mig og sagde, at jeg skulde give Gud den mine Blomster. I Begyndelsen

negtede jeg det; men min Moder tiltalte mig alvorligt og bestemt, og jeg maatte adlyde. Hefstigt grædende og hullkende kastede jeg mine Blomster foran Gudens Billede; men hverken Befalinger eller Trusler kunde formaa mig til at blive hos hende og bede til Siva.

Jeg sprang tilbage til Onkel Kundroo og fortalte ham under mange Taarer min Sorg. Han forsøgte at trøste mig og sagde, idet han pegede paa den lille blaa Plet af Himlen, som vi kunde iagttage fra Verandaen: „Se, min lille Kardoo, deroppe over Skyerne findes et herligt Sted, som kaldes Himmel. Der bor den store Gud; dersom du vil elske Ham og blive en suil-liden Pige, skal du en Gang faa komme til Ham og bo med Ham i Hans skønne Himmel.“ — „Nei, jeg vil ikke komme did,“ svarede jeg, „dersom han ligner den ‘takoo’ (Afgud), som min Moder dyrker; han tager fra mig alt det, jeg er glad i.“ — „Men han ligner slet ikke denne ‘takoo’,“ svarede min Onkel; „han er den store Gud, som har skabt al Ting; han har ogsaa skabt dig og giver dig alt, hvad du har. Du maa lære at elske ham over alle Ting. Jeg søger at lære ham at kjende, og jeg vil ogsaa lære dig om ham, dersom du vil høre paa mig.“ En af de andre Gutter kom just i samme til os, og Onkel lagde hastigt den fremtagne Bog sammen igjen og gik bort.

Dagen derpaa skjændte min Moder paa mig for min Dpførsel med Blomsterne og sagde, at jeg altid maatte være villig til at give Slip paa Alt, hvad jeg havde for Sivas Skyld. „Han er den store mægtige Gud, mit Barn,“ sagde hun; „han er Skaberens, som har skabt dig og alle Ting.“ —

„Har han da ogsaa skabt Blomsterne?“ spurgte jeg. „Ja, alle Ting,“ var Svaret. — „Men dersom han kan gjøre saa mange Blomster, som han vil og naar han vil,“ indvendte jeg, „hvorfor skulde han da tage fra mig mine? Han er slem. Men Onkel har sagt mig, at Siva ikke er andet end en Lerstøtte, at han vil gaa i Skykker, dersom jeg slaar ham ned; han kan ikke bevare sig selv; og han sagde, at den store Gud bor i Himlen.“ — „D, mit Barn, mit Barn! hvad har din Onkel fortalt dig! Han har lært dig at ringe-agte Guderne. Hør aldrig mere paa ham; han har læst i de Kristnes ugedelige Bøger, og jeg er bange for, at han vender sig bort fra vore Fædres hellige Religion. Dersom han taler Saadant med dig, tør jeg ikke mere lade dig være sammen med ham.“

Jeg elskede min Onkel meget, og denne min Moders Trusfel bragte mig til den Beslutning, at jeg aldrig mere vilde omtale for hende, hvad han sagde mig af saadanne Ting.

Den Bog, hvori jeg ofte saa ham at læse, var Bibelen. Med Andre vovede han ikke at tale meget derom; men efter denne Dag fortalte han mig mange vakre Historier, hvilke jeg senere har gjenfundet i Bibelen. Hvorledes det gik til, ved jeg ikke, men lidt efter lidt begyndte jeg at blive meget urolig over min Synd og frøgtede meget for Døden.

Bed denne Tid fejrede vi Gudinden Kalis aarlige Fest. Kali er Hevnens Gudinde. Det er hende, der sender Ulykker og alt Ondt. Naar Sorg og Nød indtræffer, frembærer man derfor Forsoningsoffer for hende og giver hende Løfter om store og rige Gaver. Ved Festen opstilles et Billede af hende, og alle Venner og fattige Naboer ind-

bydes. — En hel Uge, førend Festen skulde finde Sted, var hele Huset optaget af Forberedelser til den. Umaaldelige Forraad af Bagværk, Rager og Kurry tillavedes af Kvinderne, medens andre Foranstaltninger foretoges af Mændene. Overalt, hvor jeg kunde komme til, var jeg en nysgjerrig Tilskuerinde. Men det, som især tildrog sig min Opmærksomhed og besad min Interesse, var Forsærdigelsen af "takoon" eller Gudinden. Kroppene — der var to saadanne, hvilket jeg snart skal omtale — tilvirkedes først af Træ til almindelige Stolper, omkring disse vikledes tykt med Halm, hvorefter de oversmurttes med Ler fra Ganges og formedes til den Skikkelse, de skulde have. Naar Billederne ere færdige, lader man dem staa en to, tre Dage for at tørres, hvorefter de males og indfattes i Afgudstemplet for at tilbedes.

Som jeg allerede før har sagt, er Kali Havnens Gudinde; hun fremstilles som en jettestor Kvinde, males mørkeblaa og stilles ovenpaa en kjæmpestor Mandsskikkelse; men denne er ganske hvid. Hun har fire Hænder; i den ene holder hun et blodigt Hoved, i den anden spinger hun en stor Kniv; de øvrige to ere tomme og holdes hævede i Beiret. Omkring hendes Hals hænger et Halsbaand af firti blodige Hoveder, og hendes Liv omsluttet af et Bælte af afhugne og til hinanden fæstede Menneskehænder. Hun bærer ogsaa en stor Mængde Juveler, men disse ere somofteft overstænkedede med Blod af de øvrige vederfinggelige Prydelser, hun bærer. Hendes Tunge hænger næsten ned paa Brystet. Saadan er den Skikkelse, som de tilbede. Det er blot af Frygt, at hun tilbedes. Hendes Udseende og Historie ere ogsaa stiftede til at indgive og forøge Frygten

for hende. Og i Sandhed, ethvert Barn, der i tidligere Aar faar se dette græsselige Billede og høre de Fortællinger, som meddeles om hende, kan siden neppe blive kvit den Forfækkelse og Rædsel, som griber det ved dette Syn. De „hellige“ Bøger fortælle, at en Kjempe en Gang reiste sig imod hende og vægrede sig for at dyrke hende. Fortørnet herover begav hun sig da afsted for at straffe den frække, og vendte ikke tilbage, førend hun havde tilintetgjort ham tilligemed hans firti Sønner. Deres Hoveder affaar hun og bærer dem som et Halsbaand, deres Hænder som Bælte, medens hun i sin Haand holder Faderens bloddryppende Hoved. Da hun nu triumferende kommer tilbage, tramper hun paa en sovende Mand, men farer forfækket tilbage, da hun opdager, at denne Mand ingen anden er end hendes egen Egteskælle, som hun er skyldig Underdanighed og Agtelse. Derfor er det, at hun nu fremstilles staaende paa en Mandsskikkelse.

Paa selve Festsdagen bæres først en stor Mængde Frugt og Bagværk ind i Gudehuset for at ofres til Gudinden og senere uddeles til Gjæsterne. Klofken 7 om Aftenen ankomme Præsterne. De tage Plads paa en Forhøining foran Gudinden, og begynde med at opramsse en Mængde "muntras" d. e. Bønner, hvilken Paakaldelse fortsættes til Kl. 10. Omkring Kl. 8 begynde Gjæsterne at samles og vedblive at komme lige til Kl. 12. De tage liden eller ingen Del i Gudstjenesten, der helt forrettes af Præsterne. Ved Siden af en af Præsterne staaar et stort Fad med Blomster, en Kruffe med helligt Vand fra Ganges og et Røgelsekar; nu og da ringer Præsten med en Kloffe, alle hans øvrige Embedsbrødre bøje

fig dybt ned mod Jorden, og Dfringer foretages af ovennævnte Sjenstande. Stundom slaa sex Mand af alle Kræfter uophørlig paa en umaadelig stor Tromme, hvilket frembringer en bedøvende Larm uden nogen som helst Harmoni eller Takt. Omkring Kl. 11 frembæres andre tre Trommer ligesaa høie som de, der bære dem; derefter komme Trompetter, to eller tre Gongonger, og en Mand, der med en tung Jernhammer slaar paa et Skjold, hvorved dybe klokkelignende Toner frembringes. En af de forrettende Præster gaar da ned i Gaardsrummet, hvor en stor Mængde Mennesker ere samlede. En Tjener overrækker ham en Ugurt, et Knippe Sulferrør og en anden Hævert; med en skarp Kniv skjærer han dette i smaa Dele og kaster Stykkerne ud iblandt Mængden, der med den største Begjærlighed søger at komme i Besiddelse af dem. Nu begynder den gamle Brahminpræst en besynderlig vild Dans under fantastiske Bevægelser og Geberder; nogle Minuter senere træde ogsaa Trommeslagerne og Musikanterne med Undtagelse af Manden med Jernskjoldet frem og begynde at danse rundt omkring ham, medens de vedblive uafbrudt at bruge sine Instrumenter. Da dette havde varet en Stund, førte Præsten en Lampe med ti Flammer op og ned foran og omkring Gudinden, hvorpaa han pludselig faldt paa Knæ for hende. I samme Dieblit knælede ogsaa de ov-

rige Præster og alle de Tilstedeværende, Musikken ophørte og en Storm af Haandklap brød løs.

Under de foregaaende Ceremonier nemlig de blinde Folt, at Gudinden stiger ned fra Himlen og tager sin Bolig i Billedet, som de har forfærdiget for hende. Ved Hjælp af den syvflammede Lampe skal Præsten undersøge, om hun er ankommen, og Haandklapningen antyder, at dette er skeet. Den følgende Dag forretter den øverste Præst tidligt om Morgenen en Bon, hvori han takker Gudinden for hendes Besøg og siger hende, at hun nu kan vende tilbage til sit Hjem igjen. Og saa tror man, at hun forlader Billedet og drager tilbage til Himlen. Men Billedet, hvori hun har boet, ansees nu for helligt, hvorfor man kaster det i den hellige Gangesflod.

Hele Natten tilbragte vi med at se paa Festsighederne og paa de dansende Piger. Vi havde ogsaa et Slags Skuespil, noget, der ligner de europæiske Theatre. Den gudstjenestlige Del af Festen var afsluttet, saasnart Gudinden havde taget ind i sit Billede. — For osrede man Geber til Kali, stundom ogsaa Mennesker; men saadanne Ofre ere nu næsten ganske afskaffede. — Efterat den bedøvende Haandklapning havde bebudet Gudindens Ankomst, tænkte man ikke mere paa hende denne Nat. — Saaledes gaar det til ved Kalis poojah, en af Hinduernes største religiøse Fester. (Fortsattes.)

Teltliv i Sibirien.

(Af George Kennan. — „Fra alle Lande“).

Det russisk-amerikanske Telegraf-Selskab "Western Union Extension" blev grundlagt og organiseret i New York 1864. Den Tanke at føre en Telegraflinie fra Amerika over Behrings-Strædet til Europa var ikke ny, men først efterat det atlantiske Telegraf-selskab havde lidt Skibbrud med sit første Kabel, blev den for Alvor taget op, og det nævnte amerikanske Selskab dannede sig for at sætte den i Udførelse. Planen var at lægge en Ledning fra San Francisco gjennem britisk Kolumbia, de russiske Besiddelser i Amerika og det nordøstlige Sibirien til Mundingen af Amursfloden, hvor den vilde møde de russiske Linier. Efterat man havde sluttet en Overenskomst med den russiske og engelske Regjering, udsendtes i 1865 tre Expeditioner — en til Kolumbia, en til russisk Amerika og en til Sibirien — for at undersøge Forholdene og træffe de fornødne Foranstaltninger til Arbeidets Begyndelse.

Det kom aldrig videre end til disse indledende Forarbejder; thi da det store atlantiske Kabel var nedlagt og Telegraf-Forbindelsen med Europa naaet ad denne Vej, opgav det russisk-amerikanske Selskab sin Plan; men i Mellemtiden havde dets Udsendinger med utrolig Møje undersøgt en Linie paa henved 6000 Mile fra Vancouvers Ø op over Behrings-Strædet og ned til den kinesiske Grændse, gennem nogle af de vildeste og mest øde Egne i Verden, der kun ere kjendte af enkelte forvorne Handelsmænd og Jægere. Vi skulle i det Følgende meddele et Udtog af de Skildringer, som Amerikaneren Kennan, en af Deltagerne i den asia-

tiske Expedition, har givet af sine Reiser i det østlige Sibirien: „Teltliv i Sibirien og Eventyr imellem Korakerne af G. Kennan. London 1871.“ — Læseren vil mærke sig, at hvor Anførselstegnet i det Efterfølgende anbringes, er det Hr. Kennan, som fortæller.

I. Kamtschatka.

I Begyndelsen af Juli 1865 indstibede et lidet Selskab, bestaaende af fire Personer: tre Amerikanere (Busk, Mahood og Kennan) og en Russer, Major Abaza, der var Anfører for Expeditionen, sig i San Francisco i en liden russisk Skonnert, der paa Veien til Amursfloden skulde anløbe Petroplovski paa Kamtschatka.

Efter først at have gennemgaaet alle Sofhygens Kvaler for dernæst at blive fastede omkring af voldsomme Storme og endelig indhylles af en tæt Taage for en Tid af flere Uger opmuntredes omfider de trætte Passagerer den 18de August ved Raabet: „Land!“ Hjernt ude i Horisonten viste sig de svage Omrids af to kegleformede, snedækkede Toppe; det var Bjergene Villcutschinski og Avatscha paa den kamtschadalske Kyst, og da Taagen ved Solnedgang lettede et Dieblif, aabenbarede den dalende Sol et storartet Natursyn for deres Øine. Foran dem paa en Strækning af 150 Mile reiste den steile Kyst med sine imponerende Fjerge sig luende op af det skinnende blaa Hav; hist og her afbrødes Linien af hvide Eder og Taagestriber, paa andre Steder gif Farven over til en blaalig Tone, der længere tilbage og høiere oppe afløstes af den blændende hvide Sne paa de høiere Bjergtoppe; høit op over alle de andre

hævede sig to mægtige vulkaniske Regler, Rjæmper paa 11 og 16,000 Fod, paa hvis øverste Spidser Sneen endnu lyfte med hvidlig Glands i den blåa Luft, medens Aftenen alt indhyllede deres Fod med sine purpurblandede Skygger.

Den næste Dag styrede de ind i Avatscha-Bugten i højeste Grad overraskede over Stedets Skjønhed. Grønne, græsklædte Dale strakte sig op mellem Kløfterne i den klippefulde Kyst, indtil de forvandt mellem de fjærne Bjerge; de afrundede Klipper vare bedækkede med Grupper af Birkevær og Krat af mørkegrønne Buske; Blomster skinnede frem i brogede Pletter paa de varme, solbeskinnede Straaninger, og idet de passerede Nynten med Fyrtaarnet, opdagede de endog til sin Forbauselse en Kløvermark, medens vilde Roser og Affeleier nikkede til dem fra Klipperevæerne — unegtelig en behagelig Overraskelse for Folk, for hvem Navnet Kamtschatka hidtil havde været forbundet med Tanken om fuldstændigt Ude og Bildhed. Endnu et Par Minuter, og Byen Petropolovski dukkede frem med sin lille Gruppe af rødtagede Bjælkeshuse, tækkede med Barf, sin græse Kirke af besynderlig Bygningsmaade og med en grønmalet Kuppel, et stærkt forjaldent Værst, to Hvalfangerbaade og Braget af et afrigget, synkefærdigt gammelt Skib. En Halvkreds af høie, grønklædte Bakker omsluttede den lille By og næsten indeluktede Havnen, som dannes af den inderste Vig af Avatscha-Bugten.

Ankomsten af et Skib i denne afsidtes Krog af Verden er en hel Begivenhed, og ved Lyden af Ankersjæden kom hele Byen i Bevægelse; Børnene kaldte de Borne ud, og en Klynge sorthaarede Indfødte og russiske Bønder i blåa Bluser og Bentklæder af Læder

samledes ved Landingsstedet, medens en Flok halvvoide Hunde istemte et forferdeligt Hyl til Ure for de ankomende Fremmede. Petropolovski er anlagt i en Stil, som er meget uregelmæssig uden dog derfor at kunne kaldes malerisk. Som det synes, have de oprindelige Beboere og deres Efterkommere ikke haft nogen klar Forestilling om en Gade, og de Stier, som gjøre Tjeneste som saadanne, løbe mellem hinanden og mellem de omsprede Huse ligesom rent tilfældigt og uden noget bestemt Maal. Det er umuligt at gaa hundrede Alen i lige Linie i nogenjombestemt Retning uden at løbe Panden imod et Hus eller forville sig ind i en Vaggaard, og om Matten kan man gjøre Regning paa at falde over en sovende Ko ved hvert tyvende Skridt; men dette fraregnet er Petropolovski en smuk liden By, som den ligger der, omringet af høie, grønne Bakker og med Udsigt til den snedækkede Top af Bjerget Avatscha, som hæver sig umiddelbart bag ved Byen til en Høide af 11,000 Fod. Petropolovski er om ikke den største, saa dog en af de vigtigste Kolonier paa Kamtschatka; to til tre hundrede Indfødte og russiske Bønder tilligemed nogle enkelte tydske og amerikanske Kjøbmænd, hvem Peltsberts-handelen har trukket dertil, udgjøre Befolkningen. Byen har bestaaet siden Begyndelsen af det 18de Aarhundrede og er saaledes gammel nok til at have opnaaet en vis Civilisation, men for en siberisk By afgiver Alderen ikke nogen sikker Maalestof for Udviklingen.

Byens Seværdigheder indskrænke sig til to simple Mindesmærker over de berømte Jordomseilere Behring og Perouse og nogle halvt sammenstyrtede Standsjer paa Høiderne ved Indløbet til Havnen. De uformelige, græsbe-

voiede Jordbnynger have sin Historie at fortælle. Under Krimkrigen blev Petropolovski angrebet af en fransk-engelsk Eskadre, som satte Tropper iland for at bemægtige sig Skandsjerne; men Joretagedet mislykkedes fuldstændigt, de Stormende bleve kastede tilbage, Mange faldt, og en Del bleve efter et rasende Haandgemæng styrtede ned fra den steile Klippe. Marsdagen for denne Begivenhed fejres endnu af Indbyggerne ved en høitidelig Procession, som under Taffefange benægte sig rundt omkring Byen og ud til Batterihøien, hvor Kampen stod.

Halvøen Kamtschatka er en lang, uregelmæssig Landtunge, som strækker sig ud fra Asiens Fastland Vst for det østfste Hav, mellem den 51de og 62de Grad nordlig Bredde; dens Længde er omtrent 700 Mile. Jordbunden er næsten overalt af vulkanisk Oprindelse, og den store Kjæde af vilde Bjerge, som deler Halvøen efter Længden, tæller endnu fem eller sex Vulkaner, som næsten uafbrudt ere i Virksomhed. Denne mægtige Bjergkjæde, som endnu ikke har faaet Navn, strækker sig i en fortsat Række indtil den 60de Grad, hvor den brat sænker sig i det østfste Hav og afsløses mod Nord af en høitliggende Steppe, paa hvilken et Nomadefolk, Korakerne, vandre om med sine Hensdyrhjorde.

Befolkningen paa Kamtschatka udgjør omtrent 5000 Mennesker: Kamtschadalere, Russere og Koraker. De første, som tillige ere de talrigste, bo i smaa Byer, byggede af Træ og spredte over hele Halvøen nær ved Mundingen af de mange Smaafloder, som fra Bjergene søge ud til det østfste og kamtschadalste Hav. Fiskeri og Jagt efter Peltsdyr udgjøre deres vigtigste Beskæftigelser; desuden dyrke de Rug,

Koer og Poteter, som trives villigt indtil den 58de Grad. Deres største Kolonier ligge i den frugtbare Dal, som gjenmestrømmes af Floden Kamtschatka. Russerne, som kun ere faa i Tal, findes spredte rundt om i de kamtschadalste Byer og beskæftige sig hovedsagelig med Peltsverfhandel. De vandrende Koraker endelig, som ere de vildeste, mægtigste og mest uafhængige af Landets Indbyggere, komme sjelden Syd for den 58de Grad undtagen for at drive Handel.—I Navnet regjeres Kamtschatka af en russisk Guvernør, der bor i Petropolovski; men i Virkeligheden indskrænker hans Virksomhed sig til at opdræve den aarlige Stat, der betales i Peltsverf og paahviler ethvert mandligt Individ.

Efterat have indhentet Oplysninger i Petropolovski, lagde Major Uboza følgende Plan for den kommende Winter. Mahood og Busk skulde fortsætte Rejsen med Skibet til Amurslodens Munding for at gjøre Kolonien der til Udgangspunkt for deres Expedition; det skulde nemlig være deres Opgave at undersøge denbjergfulde Egn Vest for det østfste Hav indtil Byen af samme Navn. Imidlertid vilde han selv tilligemed Kennan reise mod Nord gennem Kamtschatka for at naa den paatænkte Telegraflinie omtrent midtvejs mellem Østfst og Behrings=Strædet. Herfra skulde faa den Ene af dem drage vestover for at møde Mahood og Busk i Østfst, medens den Anden drog mod Nord til den russiske Station Anadirsk, omtrent 400 Mile Vest for Behrings=Strædet. Paa denne Maade vilde de kunne overspænde hele den Strækning, som den paatænkte Linie vilde komme til at bevære, alene med Undtagelse af den øde Egn mellem Anadirsk og Behrings=Strædet. Da Kennan ikke forstod Rus-

fiff, blev det imidlertid nødvendigt at engagere en Tolk, der kunde ledsage ham paa hans ensomme Reise, og det lille Selskab blev som Følge deraf forstærket med et femte Medlem, en ung amerikansk Peltsvertshandler ved Navn Dodd, der havde opholdt sig i syv Aar paa Kamtschatka. Derefter skiltes man ad; den 26de August gif Skibet under Seil og efterlod Abaza og hans to Ledsagere i Petropolovsk, beskæftigede med Forberedelserne til deres Reise videre imod Nord. De russiske Autoriteter i Byen gavede alle de Dplysninger og al den Hjælp, som stode i deres Magt, men rystede paa Hovedet og erklærede det for en ligefrem Umulighed for fem Mennesker at undersøge en øde Landstrækning paa ikke mindre end 1800 Mile; den ihærdige Major svarede kun, at han skulde vise dem, hvad han og hans Kamerater vare istand til at udføre. Telte, Pakfabler, Bjørneskind, Leirrekojstier og Levnetsmidler for ti Maanedere bleve anskaffede, Heste anskaffede fra de nærmeste Byer, en Kurrer sendt forud for overalt paa hele den fastsatte Rute gennem Kamtschatka at bringe de Indfødte Melding om de Reisendes forestaaende Ankomst og give dem Tilhold om midlertidigt at blive hjemme med alle sine Heste, og den 4de September brød det lille Reiseselskab op.

Hestene vare Dagene i Forveien blevne sendte forud med Bagagen, thi den første Dagsreise skulde gjøres tilbunds i en Hvalfangerbaad over Bugten og et Stykke op ad Floden til Avatscha. En frisk Vind førte hurtigt Fartøiet over til den modfattede Kyst, og efterat de Bortdragende her havde taget Afsted med deres Benner fra Petropolovsk, som havde villet følge dem et Stykke paa Vei, begyndte de for Alvor Reisen opad Floden. Mandstabet havde imidlertid druf-

ket saa tæt ved Afsted, at de vare mere tilbøielige til at synge og falde overbord end paa de Aarerne, og Kosjaken Bushine, som havde faaet det Hverv at være Anfører og ordne Reisen, havde hele sin Energi nodig for at holde det gaaende, snart beskæftiget med at hale en drukken og halv druknet Mand op af Vandet og knubse ham i Hovedet med en Aare for at bringe ham til Bevidsthed, snart stagende og roende for at bringe Baaden flot eller holde Forstavnen mod Strømmen, og det blev Nat, inden de naaede sit Bestemmelsessted. Teltet blev altsaa reist paa et aabent, tørt Sted inde paa Strandbredden, Jorden bedækket med Bjørneskind, og i Løbet af en halv Time havde den utrættelige Kosjak tændt Vaal, lavet The og anrettet Aftensmaden.

„Dagen var isærd med at bryde frem, da jeg vaagnede. Taagen, som i en hel Uge igjennem havde hængt i graa Skyer omkring Bjergene, var nu forsvunden, og den første Gjenstand, som mine Øine saaldt paa gjennem Teltets aabne Dør var Villantschinskis hvide Top, der hævede sig med spøgelsesagtig Glæds i den graa Morgendæmring. Efterhaanden som Lysningen tog til i Øst, begyndte det at blive levende. Vænder og Gæs rappede fra hver en Vust og Nør i Nærheden, ude fra Kysten kunde man høre Maagernes klagende Strig, og høit oppe i Luften over mit Hoved fløi Flokke af Svaner ind over Land til deres sædvanlige Opholdssteder. Lige bagoed vort Telt kneisede det mægtige Bjerg Koratstøi — en uafbrudt Sneflade, 10,500 Fod høi, — hvis skarpe, hvide Top allerede rødmede i de første Solstraaaler, medens Morgenstjernen endnu glimtede spagt over den østlige Straaning. Lidt til Høire laa den store Vulkan Avatscha med en lang, bølgende

Wimpel af purpurfarvet Røg, og ved dens Side Kofelstøi, der udstødte mørke Dampstøjer fra sine tre Kratere. Langt ude ved Kysten i en Afstand af 7 Mile hævdede Willuttschinskis steile Klippetop sig, fuldt belyst af Solen, og nedenfor den aftegnede Omridsene af Kystbjergene sig i en kold, blaalig Tone. Spørgselagtige Taagemasjer slød hist og her opad Bjergene og forsvandt. Længere og længere nedad Skraaningen, nærmere og nærmere kom den glødende Morgenrøde, indtil den opgaaende Sol pludselig kastede en skinnende Strøm af Lys ind i Dalen, forvandlede den blanke Flod til Sølv og farvede vort lille Telt rosenrødt. — Den profaiske Dødd rev mig ud af min sublime Stemning ved at forkynde mig, at Frostøsten ventede."

Ligesaa pragtfuld som Morgenens havde været, ligesaa smuk var Seiladsen op gennem Dalen. Overalt prægede Vegetationen med næsten tropisk Yppighed. Høit Græs, blandet med Blomster, strakte sig lige ned til Vandet, Alperoser, Potentiller og gule Akseleier hængte i tykke Klynger udover Brinken, hist og her stod de sorte kamtschadalste Lilier i mørk Ensomhed i deres Sørgedragt, Bildænder og Gæs strøg hen over Vaaden, og nu og da reiste en prægtig Dru sig fra en Klippe og steg i vorende Kredse op i den klare Luft, indtil Diet ikke længere kunde følge den. Ved Middagsstid forkyndte Hundeglam de Rejsende, at de nærmede sig menneskelige Boliger, og ved den næste Boining af Floden fik de Landsbyen Okuta i Sigte.

En kamtschadalst Landsby er saa forskjellig fra alle andre, at den nok fortjener en kort Omtale. Som alt bemærket ligger den i Almindelighed paa en liden Bakke i Nærheden af en Flod eller Strøm, omgivet af spredte Klyn-

ger af Popler og Birketræer og beskyttet ved høie Banker imod de kolde Nordenvinde. Husene, der staa i uregelmæssige Grupper i Nærheden af Flodbredden, ere meget lave og byggede af firhugget Lømmer, som er sammentilet ved Enderne; Mellemrummene ere tilstoppede med tørt Mos. Taget er dækket med langt, grovt Græs eller med Barf, som danner et langt Fremspring ved begge Gable. Undertiden ere Vinduerne forsynede med Glasrunder, men i Stedet for disse benyttes i Regelen udspændte Fiskeblærer, der ere syede sammen med Rensdyrsener. Dørene ere næsten sirkante, og Storfstenen er bygget af lange, lige Stolper, der ere stillede i Kreis og oversmurt med et tykt Lag Ler. Hist og her mellem Husene staa nogle forunderlig firbenede Bygninger, „Bologan'er“, kogleformede Hytter af Lømmer, anbragte paa fire Stolper; det er Forraadshusene, hvor den tørrede Fisk opbevares i Sikkerhed for de graadige Hunde. Ved hvert Hus er der reist en Galge, en høj, sirkantet Kamme af Lømmer med Toertremmer, som henge fulde af Lax, der skulle tørres. Paa Sandet nede ved Floden ligge en halv Snes udhulede Kanoer med Bunden i Veiret, bedækkede med store, vel forarbejdede Net; to eller tre lange, smale Hundeslæder staa opstillede paa Enden ved hvert Hus, og et hundrede eller endnu flere spidsørede Hunde af ulveagtigt Dre ligge hist og her toirede til lange Pæle, pustende af Varme, medens de arrigt snappe efter Fluerne og Muskitøerne, som forstyre deres Ro. Midt i Landsbyen, med Facade mod Vest, knejser den græsse Kirke med sine skinnende Kupler og det forgyldte Kors. Den er i Almindelighed bygget af vel tilhugget Lømmer og malet mørkerødt; over

det grønne Tag af Jernblik hæve sig to løgformede Kupler, tækkede med Tin og undertiden malede himmelblaa med forgyldte Stjerner. Som den staar der i sin straalende Farvepragt mellem de tarvelige, umalede, graa Tømmerhytter i deres primitive Simpelhed, gjør den et ganske eiendommeligt Indtryk.

Indbyggerne i disse Smaabyer i det fhydlige Kamtschatka tilhøre en mørkladen, forthaaret Race, betydelig mindre af Væxt end de Indfødte i Sibirien og vidt forskjellige i Karakter fra de vandrende Nomadestammer Korakerne og Tschukttsjijerne, som bo længere mod Nord. Mændene ere i Gjenemsnit fem Fod og tre til fire Tommer høie, have brede, flade Ansigter, fremstaaende Kindben, smaa og temmelig dybtliggende Dine, intet Skjæg, langt, sort Haar og smaa Hænder og Fødder; Lemmerne ere spinkle, Underlivet stærkt fremtrædende. Da de have faste Boliger, voldte det Russerne mindre Banfselighed at underkaste sig dem end deres omstreifende Naboer; Civilisationen gjorde ogsaa lettere sin Indflydelse gjældende paa dem, og efterhaanden antog de Seierherrenes Religion, Skikke og Sæder; selv deres mærkelige Sprog begynder at fortrænges af Russtift. Dette fredssommelige, ærlige, godlidende og gjæstfrie Folk er utvivlsomt isærd med at uddø. Siden 1780 er Tallet paa dem sunket ned til det Halve af, hvad det dengang var, og de hyppige Epidemier tilligemed jævnlig indtrædende Hungerød ville inden lang Tid have reduceret dem til en ubetydelig Stamme, hvis Rester tilsidst ville blive opslugte af den voxende russiske Befolkning. De have som sagt allerede for største Delen opgivet sine eiendommelige Skikke og sin Dvertro, og det er kun undtagelsesvis, at den

Reisende faar et Glimt at se af deres gamle Hedenstøb, naar de f. Ex. i et særlig kritisk Dieblit ofre en Hund til den onde Mand, der raser i Stormen(!).

Deres vigtigste Eksistensmiddel er Laxen, som hver Sommer løber opad Floderne i tallose Stimer for at kaste sin Krog og da harpuneres og fanges i Lufindvis i Garn og Snarer. Efter at være blevet tørrer i Luften uden foregaaende Saltning gjenmes Fiksen og tjener baade Mennesker og Hunde til Føde om Vinteren. Om Sommeren er Kysten mere afvejlende. Klimmaet og Jordbundens Bestaffenhed i Dalene sætter Kamtschadalerne istand til at dyrke Rug, Poteter og Koer, og hele Halvøen vrimer af Vildt. Rensdyr, brune og sorte Bjørne streife overalt omkring paa de mosgroede Stepper og i de græsrigge Dale; vilde Faar og en Art Stenged findes temmelig hyppigt mellem Bjergene, og Millioner af Vandfugle spærme omkring ved Floderne og de smaa, sumpede Indjøer. Disse Fugle fanges i Masser, medens de fælde. De Indfødte slaa sig da sammen i større Selskaber paa 50—60 Mand, som i deres Kanoe drive Fuglene i en stor Flok opad Floden og ind i det store Net, som de have udsprendt tværs over Floden; her dræbes Fuglene med Røller og nedsaltes derpaa. The og Sukker indføres af Russerne, og der forbruges nu over 20,000 Pund aarlig af hvert Slags. Russerne have ogsaa lært de Indfødte at bage Brød af Rug; tidligere nøiedes de med et melagtigt Stof, som de fornemmelig tilvirkede af Frotapslerne paa de store, purpurfarvede Kiliet. Bær og et Slags vilde Kirsebær ere de eneste Frugter, man finder paa Kamtschatka; af de første gives der en Snes forskjellige Slags, af hvilke Blaabær (Maroschka) og

Bøller (Whortleberry) ere de vigtigste; disse indsamles sent om Efteraaret, og efterat være blevne udsatte for Frosten gjemmes de til Vinterbrug. I næsten alle Byer holdes der Kjør. En eiendommelig kantschadalisk Ret, siger Kennan, bestaaende af jur Mælk, stegt Ost og friskt Fløde med paadrøstet stodt Sukker og Kanel, fortjente en Plads paa et europæisk Bord.

I Oskuta fandt de Rejsende sine Heste, og efter en hastig Frokost satte Toget, som dannede en enkelt lang Linie — thi Veie kendes naturligvis ikke i dette Land — sig i Bevægelse videre ind gennem den skovbevogede Dal, og henimod Aften naaede man den lille By, som var Rejsens Maal for den Dag,

„Den bedste Stue var bleven gjort istand til vor Modtagelse; det var et lavt Kammer omtrent 12 Fod i Firkant, med Vægge, Loft og Gulv af umalede Birkeplanke, der vare skurede saa hoide, at selv en hollandsk Husmoder ikke vilde have skammet sig ved dem. En umaadelig stor, rødmalet Perovv indtog den ene Væg, og en Bænk, tre eller fire simple Stole og et Bord stod ordnede langs den anden. To Vinduer med Glasruder og brogede Gardiner af Bomuldstøi gav Lys og Sol Adgang, og et Par simple amerikanske Lithografier prydede Væggene. Intet andet Verktøi end Dre og Kniv var brugt for at opføre Huset og forarbejde Bohavet, men den store Menlighed, som udmærkede Alt, bødede mere end tilstrækkeligt paa Arbejdets Simpelhed. En Eiendommelighed ved dette som ved alle kantschadaliske Huse, vi saa, var de lave Døre. Man skulde tro, at de vare bestemte for Folk, der gif paa alle Fire, og der udfordredes ikke ringe Røghmidighed for at komme igennem dem, naar man ikke vilde

neblade sig saa dybt. Bushine og Dobb, som havde reist meget i Landet, slap let igennem, men Majoren og jeg vare i de første fjorten Dage staidigt prydede med Buler i Panden af forskjellig Størrelse og Farvespil.

Kosafen, som var bleven sendt forud for at melde vor Ankomst, havde givet de Indfødte meget høie Tanker om vor Anseelse og høie Værdighed, og Enhver havde gjort sit Bedste for at gjøre Modtagelsen saa festlig som muligt. Kvinderne havde iført sig sine mest blomstrende Kjoler og indbundet Haaret i dens mest straalende Silketørklæder; Børnene vare blevne grundigt vaskede; hele Landsbyen havde stude sammen for at skaffe de fornødne Tallerkener, Kopper og Skeer tilbeie, og frivillige Gaver, bestaaende af Uender, Kendsdyrtunger, Blaaber og tyk Fløde strømmede masseris ind til os. Kold, stegt And, ristet Kendsdyrtunge, Rugbrød og friskt Smør, Blaaber med Fløde og Syltetøi af vilde Rosenblade, knuste sammen med hvidt Sukker, udgjorde et Aftensmaaltid, tiltalende i sig selv, men høift overraskende for Folk, der vare komne til Kantschatka i den Tanke, at de der maatte være belavede paa at blive trakterede med Spæk, Talghys og Tran.“

Det var en varm, smuk Sommerdag, da de forlod „Jerusalem“, som Kennan har benævnt denne By paa sit Kort — „rigtignok kun af den Grund, at jeg ligeaa lidt er istand til at stave som til at udtale det rette Navn“ —, og en fuldstændig Stilhed syntes at gjenstrænge hele Naturen. Paa de omspredte Birke- og Dretræer langs Stien hængte Bladene ned uden Bevægelse i det varme Solskin; fra et fjærnt Krageskretze lod en Krages sønige Skrig paafaldende tydeligt over til de Rei-

sende, og undertiden bildte de sig end- og ind at kunne høre Brændingens regelmæssige Dron mod den fjærne Ryst. Luften var fyldt af Biernes Summen, og en rig Frugtduft steg op fra de røde Klynger af Blaaber, som Hestene ved hvert Skridt knuste under sine Hove. „Alt syntes bestemt paa at friste den trætte Rejsende til at strække sig i det friske Græs og tilbringe Dagen i Dovenskab, Lyttende til Insekternes Summen og indaandende Blomsternes og Bærenes Duft, medens Diet fulgte den bølgende Røg, som langsomt rullede ud af Krateret paa den mægtige, hvide Vulkan.“

„Under en ubestemt Følelse af, at det maatte være Søndag, efterdi Alt var saa stille, foredrog Anføreren for Folkene, som passede Bagagehestene, med gjennemtrængende Stemme den græste Kirkebon, medens vi langsomt red hen under Birketræerne, som overstyggede Stien.“

Veien eller rettere Sporet dreiede imod Vest gennem en tæt Skov af Birk og Poppel, langs med Foden af en Række lave, nøgne Bjerge til den lille By Korak, hvor de Rejsende i al Hast indtog sin Frokost under det fremspringende Tag af et kamtschadalff Hus, medens der blev stiftet Heste, og

fortsatte saa Reisen for ved Aftentid at slaa Leir paa en aaben Plet i Skoven. Gjennem snevre Kløfter, halvt opfyldte af Klippeblokke og omstyrte Træer, over siede, mosgroede Strækninger og over steile Klase, hvor det var farligt at ride, gif Veien den følgende Dag til Byen Malakba, som ligger paa den Høideryg, der stiller Gloderne Kamtschatka og Genul fra hinanden. Det var en bekværlig Tur, en Forsmag paa kommende Strabadser: Hestene snublede og kastede sine Ryttere af, Proviantkasserne bleve knuste imod Træstammerne og gjennemtrængte af Vand i Myrerne, Gjordene sprang, Folkene skjæbte, og det lettede en Sten fra Alles Hjerte, da de om Aftenen i det Fjærne saa en hoi, hvid Dampsoile stige op fra de hede Klipper ved Malakba. „Jeg brod mig kun lidet om Aftensmaden; Alt, hvad jeg forlangte, var at krybe ind under et Bord, hvor Ingen kunde komme til at træde paa mig, og ligge i Ro. Haardt Arbeide var det at komme i Sadeln igjen den følgende Morgen, men Majoren var ubøielig og stiv, stiv af Sind, men aabenbart ogsaa stiv i Lemmerne, da han satte sig tilrette paa sin Fjærpuide og gav Tegn til Opbrud.“ —

(Fortsættes.)

Louis Napoleons Flugt fra Fæstningen Ham.

(Efter „Rundt paa Jorden“).

[Da Napoleon den Førstes Son, „Kongen af Rom“, Hertug af Reichstadt, var død i Aaret 1832, blev den styrkede Keisers Brodersøn, Louis Napoleon, den nærmeste Arving til Familiens Krav paa Frankrigs Throne.

Saaavel han som de øvrige Medlemmer af Familien levede i Landsflygtighed paa forskjellige Steder. Som Enhver ved, fik han ogsaa tilsidst Magten i Frankrig og førte Regjeringen i en lang Række af Aar med stor Anseelse. Men

før han kom saavidt, førte han et eventyrligt Liv og gjorde blandt Andet to mislykkede Forsøg paa at styrte Ludvig Philips Regjering, det ene i Strasburg i 1836, hvilket havde til Følge, at han paa Krigsfløjet „Andromeda“ blev ført til Amerita; det andet i Boulogne den 6te August 1840, hvilket havde til Følge, at han blev dømt til livsvarigt Fængsel paa Fæstningen Ham i Nordfrankrig. Efter sex Aars Fangenskab lykkedes det ham at flygte til Belgien og derfra til England. Det er denne Begivenhed som fremstilles i nedenstaaende Skisse.—Red.]

„Hvor har Deres Majestæt været istand til at samle saa mange forskelligartede Kundskaber?“ spurgte en insinuant Diplomat en Dag Napoleon den Tredie.

„Ved Universtetet i Ham“, lod Svaret.

Dg virkelig var det først og fremmest i Ham, at han gik den Skole igjennem, der satte ham istand til at gjøre Fyldest i den Stilling, som senere blev hans Lod. Hans Fangenskab varede i sex Aar; men det var ingenlunde sex spildte Aar. Medens han foretog sine Kundskaber ved alvorlige Studier, lykkedes det ham at vinde Opmærksomheden for sig i Frankrig. I sine Breve erklærede han stadig, at han foretrak et Fængsel i sit Fødeland for Frihed mellem Fremmede.

Louis Napoleons Fængsel er skummelt nok. Fæstningen Ham, som er opført af Mur og huggen Sten, gjør strax ved første Dickast et trist Indtryk paa Bestueren. Det er en Firkant, flankeret med svære Hjørnetaarne. De store Vinduesfordybninger, som engang indlod Dagens Lys, ere blevne tilmu-

rebninger, som ere halvt lukkede af Jernstænger, og som giver det Udseende af snarere at være et Mausoleum over Døde end et Opholdssted for levende Menneker. Naar man træder ind i Fæstningen, bemærker man til Venstre en gammel Alm og ligeover for den en lang fugtigt udseende Bygning, overbygget af den græskladede Fæstningsvold. Til Høire findes en liden Dør, vel forsynet med Bolte og Stænger. „Det er her“, siger Føreren til den nysgjerrige Rejsende. Man træder ind. Den underste Etage bestaar af fire smaa Værelser, af hvilke General Montholon, som tilligemed Dr. Conneau delte Prinds Louis's Fangenskab, beboede de to. I Etagen ovenover er der to smaa Stuer, af hvilke den ene, knap ti Fod i Kvadrat, tjente Louis Napoleon til Sovestue, den anden udgjorde paa en Gang hans Dagligstue og Studerestue og to andre Smaakamre, svarende til dem Dr. Conneau beboede nedenunder, tjente til Spikestue og Laboratorium for Prindsens kemiske Forsøg. Det var tilladt Louis Napoleon at spadserere til visse Tider over en Pladsform paa en af Bastionerne, hvorfra der var Udsigt over Kanalen, men paa disse Spadsjerture blev han ledsaget af en Vogter, som fulgte ham som hans Skygge. Fremdeles havde han Lov til at husselsætte sig med en liden Have, som han ivrigt dyrkede. Ved Foden af Muren plantede han en Kaprifolium for at skjule Jernstængerne i Fængslet, og under Kaprifolien anbragte han en Bænk, som siden blev omhyggelig bevaret og formodentlig findes der endnu. Paa dette Sted tilbragte Fangen maaske de sex bedste Aar af sit Liv; det var ham altid en Trost, at han indaandede sit Fødrelands Luft, og dertil kom, at hvor tykke end hans Fængsels-

mure vare, udelukkede de dog ikke Efterretninger om, hvad der foregik udenfor. Hver Dag modtog han Aviser og alle nye Bøger; han kunde følge Bevægelserne i det aandelige Liv i Frankrig, om det end var ham forment at tage direkte Del i det virkelige Liv. Dager man alle disse Omstændigheder med i Betragtning, kan man ikke sige, at han blev haardt behandlet; hans historiske og dramatiske Læsning maatte minde ham om Tider, da en vred Monark vilde have sagt: „Af med hans Hoved!“ og han maatte være glad ved, at Louis Philippe ikke gjorde Ende paa hans Fordringer paa samme Vis som hans Dødel havde gjort det med den uhyggelige Hertug af Enghien.

Meget af hans Tid var optaget med Forfatterarbejde, og til Afvevling fik han Besøg af de demokratiske Ledere. En Dag bemærkede Louis Blanc under en Samtale: „Den Popularitet, som Deres Navn nyder, vilde være en stor Støtte for det demokratiske Parti; i Tilfælde af et uhyggeligt Udfald, vilde De blive Hovedet for den udøvende Magt, men underordnet Nationalforsamlingen.“ Men Prindsen havde lidet Lyst til at lade sig nøie med at underskrive Beslutninger, i hvilke han ingen Del havde, og de skiltes ad uden at være blevne enige om den Sag. Hans Tilboielighed gik i Retning af Keiserdømmet. Soldaterne, som bevogete ham, hilsede ham ikke saa sjældent med et sagte „Vive l'Empereur“ (Leve Keiseren!), naar han spadserede. En Dag da dette skede i Nærværelse af en af hans Venner, bemærkede han: „J tale altid om Republiken, men selv her kan I se, hvordan Frankrig længes efter sin Keiser.“

Mere end en Gang tilbød Soldaterne at hjælpe ham til at flygte. En

Dag kom General Changarnier til ham. Uden at besøge Fangen sendte han hele Garnisonen bort med Undtagelse af en underordnet Officer og to Soldater. Under et Paaastud nærmede vedkommende Officer sig Prindsens Fængsel og hviskede: „Vi ere kun en Haandsfuld Folk, og hvad vi tænke, kan De gjætte Dem til; dersom Fangen har Lyst til at flygte, ere vi Alle blinde.“ „Jeg takker den brave Ven, der siger dette,“ svarede Louis N., „men jeg ønsker ikke, at Nogen skal udsætte sig for Fare for min Stald.“

En anden Gang bibouakerede et Regiment udenfor Fæstningens Port. En Sten faldt ned foran Prindsens Fødder, indspøbt i et Stykke Papir, hvorpaa stod skrevet: „Regimentet ønsker at passere Revue for Dem iovermorgen“; og da han gik sin Morgentur; saa han ogsaa ganske rigtig Regimentet defilere forbi i nogen Afstand.

Disse Demonstrationer til Fordel for Louis Napoleon foraarjagede Regjeringen saa stor Uro, at Garnisonen i Begyndelsen af hans Fangenskab flere Gange blev afløst uden forudgaaende Varjel. Senere bestemtes, at den skulde afløses hver fjortende Dag, for at Soldaterne ikke skulde fatte altsor stor Interesse for Fangens Stjæbne.

I det sjette Fangenskabsaar blev han sat paa en haard Prove. En Dag bragte en Cypress et Brev, der underrettede ham om, at hans Fader, Ex-Kongen af Holland, der nu var en gammel Mand, var alvorlig syg og ønskede at se ham endnu en Gang for sin Død. Prindsen skrev til Indenrigsministeren Duchatel for at bede om Tilladelse til at reise til Florenz, idet han gav et høitideligt Løfte om, at han øieblikkelig, naar det forlangtes, vilde vende tilbage.

Ministerraadet tog Ansøgningen under Overveelse, men erklærede sig inkompetent i denne Sag og henviste Prindsen direkte til Kongen. Han stilede altsaa et Brev til denne i Midten af Januar 1846 og hans Bøn blev varmt anbefalet af Odillon-Barrot. I første Dieblisk blev Kongen fornøjet over Brevet og sagde endog til Marschal Ney's Søn, som overleverede det, at der behøvedes ingen anden Garanti end Prindsens Ord; men senere gjorde hans Raadgivere ham betænkelig og fik ham til at forlange, at Louis Napoleon skulde paa ligefrem om Raade og aflægge Ed paa ikke at ville gjøre noget Forsøg imod den bestaaende Tingenes Orden i Frankrig. Prindsen afslog rentud disse Betingelser.

Da Ex-Kongen blev slettere og slettere, var der kun en Udvei at søge, nemlig Flugt, om den var mulig. Da Prindsen først havde besluttet sig hertil, afventede han kun den første givne Leilighed, for at udføre Forsøget. Der var netop paa den Tid givet Ordre til at reparere forskjellige Dele af Fæstningen, og en Del Murere bleve satte i Arbejde under Ledelse af nogle Ingeniører. Louis Napoleon vogtede nøie paa deres Gjøren og Løden, iagttog Tiden, naar de kom og gik, og besluttede at forlade Fængslet forklædt som en Arbejder. I denne Plan blev han fortrinlig understøttet af sin Kammertjener, Charles Thelin, som havde bemærket, at Folkene bleve strengest kontrollerede, naar de gik til og fra deres Arbejde, medens man derimod ikke tog stor Notits af dem, der i Mellemtiden gik ud af Fæstningen, for at hente Materialier til Arbeidet. Han bemærkede tillige, at en af Vogterne paa en bestemt Tid om Morgen-ten forlod Fæstningen, for at hente

Breve og Nøjer. Paa disse Oplysninger byggedes Planen, som blev lagt af Thelin, Doktor Conneau og Prinds Napoleon i Forening. General Montholon, som var en gammel Mand og netop paa den Tid syg, blev ikke indviet i Hemmeligheden.

Den 23de Mai fik Louis Napoleon Besøg af nogle Englændere, som han havde gjort Besøgstab med i London. Han bad dem om at maatte laane deres Pas, under Paaskud af, at hans Tjener, som ønskede at gjøre en kort Rejse, kunde have Nytte deraf til at forskaffe sig Postheste. Hvad enten de Rejsende anede Noget eller ei, saa var det dem en Glæde at vise ham denne Tjeneste, og saaledes lykkedes det da Thelin at leie en Kabriolet til den næste Dag i Landsbyen Ham.

Den 25de stød Prindsen tidlig op, afregede sit Skjæg og iførte sig Forklædningen, som Thelin havde skaffet tilveie — en fuldstændig Arbejdsdragt, bestaaende af blaa Linned-Bluse og Benklæder, en gammel Hue, Træsko og et stiddent Forklæde. Kostumet fuldstændiggjordes ved et Par sorte Diembryn, en grov, mørk Paryk, der hængte ham ned over Ørene, malet Ansigt og en kort Kridtpibe. Et Par Breve, et fra hans Moder og et fra Keiseren, stak han til sig; det sidste havde muligvis særlig Interesse for ham paa Grund af følgende Sætning; „Jeg haaber, at Louis Napoleon, naar han vover til, vil gjøre sig værdig til den Stilling, der er ham bestemt.“ Klokkerne syv om Morgen-ten kom Murerne ind i Fæstningen, for at tage fat paa sit Arbejde. Thelin bød dem noget at drikke, og da han havde faaet dem bænket om Bordet i en Forhal, løb han hen for at underrette sin Herre om, at Dieblisset var kommet. Prinds-

sen tog en Planke paa Skuldbren, som var skaffet tilstede i det Diemed, og gik ned, idet han undgik Stedet, hvor Arbeiderne vare samlede. Paa samme Tid traadte ogsaa Thelin rejseklædt ind i Gaarden med sin Hund, som han førte i en Snor, og Begge toge Veien mod Porten, Thelin nogle Skridt foran sin Herre. Da han den foregaaende Aften havde faaet Tilladelse til at tage til Saint-D Quentin, ønskede Fangevogterne ham en lykkelig Rejse, i hvilken Anledning han standsede og gav sig i Snak med dem, for at aflede deres Opmærksomhed fra Prindsen, som nærmede sig med sin Planke, med hvilken han søgte at skjule sit Ansigt. Saa ufsjendelig var han, at en af Arbeiderne tog ham for en Kammerat og gik hen for at tale med ham; men den siffige Thelin afvendte heldigvis hans Opmærksomhed fra ham i rette Tid. Lidt videre fremme mødte han en Officer, men denne var til Lykke fordybt i Læsningen af et Brev. Der næst maatte han passere en Gruppe Soldater — henved 30 i Tallet —, som stode forsamlede foran Vagten. Endelig kom han til den yderste Portvagt, men Portneren, der frygtede for at blive ramt af Planken, trak hurtigt Hovedet til sig og lod ham passere. Endnu en Skildvagt maatte han forbi; da denne fulgte ham med Dinene, lod Prindsen sin Pibe falde og tog den atter op, hvilken Bevægelse tjente til at skjule hans Ansigt, der alt i Forveien var halvt dækket af Planken. Efter at have passeret de to yderste Vindebroer var han fri.

Thelin løb efter Vognen, som han havde leiet Dagen i Forveien, og imidlertid ventede Flygtningen med febrilsk Utaalmodighed paa Veien til Saint-Sulpice, en Fjerdingvei fra Fæstningen,

og her kastede han sig paa Knæ, for at takke Gud for den Naade, han havde vist ham. Han saa Thelin nærme sig med sin Kabriolet, men en anden Vogn kom bagefter, og først da den var kjørt forbi, sprang han op, kastede sine Træsko ind paa en Mark og greb Tømmerne, da han nu skulde agere Kudsst. Nogle faa Minutter senere red to Gendarmer ud af Saint-Sulpice, men tog Veien til Peronne.

Da de naaede Saint-D Quentin, som er en virksom Fabrikby, steg Louis Napoleon ud og gik igjennem Gaderne og ud paa den anden Side af Byen ad Veien til Cambrai, hvor Thelin skulde støde til ham med et andet Rejsetoi. Han ventede og ventede, men ingen Thelin lod sig se. Som han sad der med Hovedet imellem sine Hænder og skjælvede for, at han var bestemt til endnu engang at møde en Skuffelse, folte han Noget sagte berøre sin Skulder. Det var Thelins Hund, som dens Herre havde sluppet løs, og som var løbet forud. Saa Minuter efter sad han inde i Postvognen, der førte ham i god Behold til Valenciennes, hvorfra de Kl. 4 om Eftermiddagen afgik videre med Jernbanetoget til Brüxell.

Imidlertid tog Dr. Conneau, som blev tilbage i Ham, alle mulige Forholdsregler for at give ham Tid til at komme over Grændsen. Han lagde en udstoppet Figur i Prindsens Seng, for at man skulde tro, at han var syg, lukkede Døren til Sovestuen, som vendte ud til Gangen, lagde i Kammeret inde i Dagligstuen og holdt en Kande med Kaffe varm ved den. Da Oppasseren indfandt sig, gav Doktoren ham Ordre til at dække Prokostbordet i hans Værelse: „Det lille Bord er

stort nok, da General Montholon er upasjelig."

Netop den Morgen skulde Præsten holde Messje for dem, men heller ikke dette havde man forglemt. Conneau sendte ham et Brev, som Prindsen Dagen i Forveien havde skrevet, for at bede ham udsætte Gudstjenesten til en anden Dag. Derpaa gjorde han General Montholon, som laa tilfængs, et kort Besøg. Kloffen 9 sendte Kommandanten Bud, for at spørge, hvordan Prindsen befandt sig. Svaret lod, at han var upasjelig.

For at gjøre det endmere indlysende, lavede den siffige Doktor en Komposition, bestaaende af Kaffe, Mælk, kogt Brød, Salpetersyre og Eau de Cologne, til Bevis paa, at den Syge havde havt Opkastninger. Kloffen et kom Kommandanten selv, for at se, hvordan Sagerne stod. Doktoren fortalte ham, at Prindsen var meget mat og behøvede No; dermed gif Kommandanten, men kom igjen Kl. 7 og sagde, at, da Prindsen havde været syg hele Dagen, var han nødt til at aflægge Rapport; med disse Ord gif han ind i Sovekammeret.

„Prindsen sover“, sagde Doktoren, „gjør saa lidt Stoi som muligt.“

„Det er da besynderligt“, bemærkede Kommandanten, „at han ikke blev vækket, da Trommen gif for et Dieblit siden“, og dermed traadte han hen til Sengen og lagde Haanden paa en Blyt ovenpaa Hovedpuden, som paa det mest Skuffende lignede et menneskeligt Hoved, indbundet i et Silkelommelortklæde. Nu opdagede han Bedrageriet.

Doktoren blev strax arresteret; men hvad brød han sig derom, Fuglen var fløiet og i god Behold i Brüssell. Det havde kun lidet kunnet nytte at sætte Telegrafsen i Bevægelse, selv om

den dengang havde eksisteret, thi Louis Napoleon var borte og over Grændsen tillige med Thelin og hans gode Hund. Da Doktoren fuldt vel vidste dette, fandt han sig rolig i at blive transporteret til Peronne med Haandjern paa som en almindelig Forbryder, idet han tilbagelagde Veien tilfods imellem to Politibetjente.

At en politisk Fange søger at undslippe, har man altid anseet for en ringe Brode, og ligesaa, om en Medfange giver ham en Haandsrækning ved hans Foretagende. Dr. Conneau søgte heller ikke at gjøre noget stort Væsen af den Rolle, han havde spillet; hvad han havde gjort, sagde han, var gjort ifølge hans Hjertes Raad, af Hengivenhed for og Taknemmelighed imod Prindsen. Tiltrods for hans Advokats glimrende Veltalenhed domtes han til tre Maaneders Fængsel. For ham var det i Grunden ingen Straf, da han, efter at have bødet (5 Mars Fængsel) for sin Delagtighed i Boulogneaffairen, frivillig delte Napoleons Fangenskab, der, som man vil erindre, skulde været livsvarigt; ved at hjælpe Prindsen ud, aabnede han selvfølgelig paa en Maade Døren for sig selv. Charles Thelin fik ogsaa sin Dom dikteret, men den gjorde vist ikke meget Indtryk paa ham, da Lovens Arm ikke kunde naa ham.

Saa snart Louis Napoleon naaede England, skrev han et Brev til Sainte-Aulaire, dengang fransk Gesandt i London, hvori han erklærede, at han ene og alene var flygtet for at se sin gamle Fader endnu engang, at han ikke agtede at foretage noget som helst fiendtligt Skridt imod den franske Regjering, og at han haabede, at denne frivillige Erklæring maatte bidrage til at forkorte hans Venners Fangenskab. Det er meget muligt, at disse fredelige For-

stninger vare dikterede af en Forudsæ-
 lelse af, at Louis Philips og hans
 Dynastis Regimente inden lang Tid
 vilde være forbi, i hvilket Tilfælde han
 turde vente at blive kaldet til Handling.

Han fik imidlertid ikke sin Fader at
 se mere i dette Liv. Den tostantste
 Minister i London vilde ikke give ham
 Pas, og, da man søgte at virke for
 Louis Napoleon hos Storhertugen selv,
 svarede denne, at „fransk Indskydelse“
 gjorde ham det umuligt at tillade Prinds-
 sen at opholde sig i hans Lande, om
 det saa kun var i 24 Timer. Kort
 efter døde den gamle Ex-Konge. Det
 maa forøvrigt ved denne Leilighed have

været vanskeligt for Louis Philip at
 glemme en gammel Gæsgæld; da
 hans Moder var i Trang, havde hun
 ikke forgjæves henvendt sig til Dron-
 ning Hortense, som udvirkede hos Kei-
 ser Napoleon, at der blev tilstaaet En-
 kehertuginde af Orleans en Pension
 paa 400,000 Franks.

Med Prinds Louis Napoleons Flugt
 fra Ham er hans Ungdomshistorie af-
 sluttet: fra nu af fremtræder han under
 andre Forhold i Historien. Som be-
 kjendt var han de Franstes Keiser fra
 1852 til 1870. Han døde i 1873 i
 England.

Nordamerikanske videnskabelige Expeditioner.

(Uddrag af et Brev fra den svenske Zoolog Dr. Josua Lindahl i Philadelphia til Sekretæren
 for det danske geografiske Selskab).

Prof. Cope i Philadelphia har tid-
 ligere gjort sig kjendt ved sine Under-
 søgelser af Ny Jersey's Kridt- og Ter-
 tiærdannelser, hvorfra han har beskrevet
 over 50 Krybdyr og Fiske. Det mær-
 keligste af disse Dyr er en Dinosaurus
Aquilunguis, der lig en Ræn-
 guru har hoppet omkring paa Bagbe-
 nene og, siddende paa Hug, har været
 12—14 Fod høj. Dens Klør, der
 ere ligesom en Orns, og dens stærke
 Tænder vise noksom, at den har været
 et frygteligt Rovdyr.

Det er dog først fra 1870 af, at
 Copes Undersøgelser have faaet det stor-
 artede Omfang og bragt det rige Ud-
 bytte, der vil gjøre dem ligesaa navn-
 kundige, som de have vaakt alle Videns-
 skabsmænds Forbauselse ved de Dyr-
 former, som er fremkomne derved.

Kridtformationen paa Sletterne i Vest-
 Kansas strækker sig over en vandfattig
 Egn, der, medens Undersøgelserne varede,
 blev gjort usikker af Cheyenne-Indian-
 nere. Desuagtet var Udbyttet rigt, og
 der hjembragtes flere mærkværdige og
 nye Arter af Krybdyr og Fiske. Saa-
 ledes opdagedes et Havkrybdyr, *Clas-*
mosaurus platurus, der har været 50
 Fod langt og har haft Luffer; alene
 Halsen var 22 Fod lang. Det var
 ogsaa et Slags Slangeøgle, og til det
 svarede den omtrent ligesaa store Fiske-
 øgle, *Liodon dyæpelor*, hvis vældige
 Gab har haft en til Siderne meget ud-
 videlig Underkæbe.

Det følgende Aar undersøgte Cope
 de eocene, saakaldte "Bad Lands" i
 S. D. Whoming, idet han drog ned
 langs flere af Green Rivers Bifloder

lige til deres Udlob. Senere gik han til Alkali-Ørkenen ved "Mammoth Buttes", hvor han slog Leir for flere Uger. Denne Ørken er dækket med Naturplanter, og dens Bunde ere hoist mærkelige, fordi de ere ringe paa Soda og Magnesia. De eneste Folk i disse ugæstfrie Egne ere Heste- og Kvægtyppe(?), der leve af at røve de Dyr, som drives gennem Ørkenen paa Veien til Markederne i Utah og Californien. Cope slap heller ikke for at gjøre deres ubehagelige Bekjendtskab, thi han blev udplyndret af dem; men heldigvis staaende de hans værdifulde Samlinger. Flere Arter Dinocera fandtes saa fuldstændig og saa godt bevarede, at Cope grundig kunde finde Rede i disse eiendommelige Dyrs Bygning. En af de nye Arter, *Laxolophodon cornutus*, er den største af de hidtil kjendte. Den havde Elefantfødder, og dens Hoved lignede Svinets, men paa hver Side havde den et Par Horn, nemlig et bagtil og et over Diet. Endvidere sad der en stor Bentnude paa hver Side af Snuden og i Overfjæven et Par lange, skarpe Tænder.

I Sommeren 1873 undersøgte Cope flere Dele af Colorado og drog omtrent 40 Mile mod Øst, idet han studerede de derværende miocene Afleiringer. Han fandt talrige Skeletter af Næsehorn, Heste og Kameler, og som Vidnesbyrd om de fossile Knoklers Mængde kan nævnes, at han paa et Fladerum af 14—15 Tdr. Land samlede Knokler af 50 Arter, af hvilke Halvdelen vare nye for Videnskaben. Et andet Sted fandtes Bandedykker og andre Knokler af de vældige Pattedyrslægter *Symborodon* og *Menodus*. Der var 5 eller 6 Arter, der have været omtrent saa store som Næsehorn, men mere langbenede. Hovedet havde et massivt Horn af Ben

paa hver Side af Snuden og et over hvert Øie; desuden have alle Arterne haft en stor Puffel paa Forkroppen. Ogsaa her truedes Expeditionen af de fiendtlige Indianere, og Cope havde neppe forladt Egnen, før alle Hvide bleve myrdede eller fordrevne. Han drog nu mod Syd, gik over Platte River og undersøgte Lignit-Øerne mellem denne Flod og det Hoiland, som danner Sandstjeldet mellem Floderne Platte og Arkansas. Hans vigtigste Fund her var nogle Dinosaurier, af hvilke den store *Cionodon* har den mest udviklede Tandbygning, som hidtil kendes hos noget Krybdyr.

Det følgende Aar deltog Cope i den Expedition, som under Ledelse af Lieutenant George W. Wheeler udføredes for at undersøge Egnene Vest for den 100de Længdegrad. Han sluttede sig til Dr. H. C. Yarrow's Afdeling, der udgik fra Pueblo (Colorado) over Passet Sangre de Christo og derfra ned ad Rio Grande's Floddal drog til Santa Fe. De fleste fossile Dyr samledes ved Babbito (Colorado) og Taos (Nye Mexico) langs Bjergsiderne af Rocky Mountains. Den øvre Miocen-Formation nær ved Santa Fe blev ogsaa nogle undersøgt. Af de mange nye Pattedyrarter udmærker sig især en *Mastodon* ved sin lange Underfjæve, og Arten er af særlig Bigtighed, fordi den staaer den i Europa fundne *M. angustidens* meget nær. I Sommerens Løb fik Cope selv Ledelsen af en Afdeling, som skulde afdage det nordvestlige Nye Mexico, og her gjorde han nogle af de vigtigste Opdagelser for Amerikas Geologi. For det Første godtgjorde han nemlig, at denne Egn's umaadelige Lag af Trias og "Red-bed" ere Ferskvandsdannelse, og dernæst opdagede han Afleiringerne af en hidtil ukjendt

eoecen Indfø, som omfatter flere Hundrede Slademil. Disse Dannelser indeholde en overordentlig Mængde fossile Dyr, mest Pattedyr, saa at Cope endog har kunnet opstille to nye Ordener, nemlig Runotheria og Amblypoda foruden fire Underordener. Desuden fandt han Knoflerne af en kæmpestor Struds.

I August 1876 drog Cope atter ud og denne Gang til Montana. Det var hans Hensigt at undersøge Lignit- eller Laramie-Afseiringerne ved den øvre Missouri, øst for Judith River, om hvis Alder de nordamerikanske Geologer længe havde været uenige. Landet var opfyldt af Gros Ventre (d. e. Diger-Mave-) og Crow Indianere, der dog vare meget venfskabelige mod Expeditionen. Floddalene, som gjennemløbes af Judith og andre Bifloder til Missouri, fortjene virkelig de Lovtaler, som Meunier og Hayden have holdt over dem. Deres tusinde Fod høie Bjergsider gave et rigt Udbytte af fossile Krybdyr og Fiske. Krybdyrene vare for det meste kæmpestore Landøgler; nogle af dem have været Roddyr, medens andre levede af Planter, og disse havde en overordentlig udviklet Tandtygning, idet der hos nogle Arter endog var indtil 2,000 Tænder i begge Rækker. Cope havde den Driftighed at drage saa langt mod Vest, at han kom ind i Sioux Indianernes Land, hvis berghede Hødding Sitting Bull den Gang netop laa i Krig med de Forøenede Stater; lykkeligvis undgik han dog et Sammenstød med Indianerne.

Endelig havde Cope 1877 ifke mindre end fire forskjellige Expeditioner i Marken. Den ene af dem under hans egen Ledelse undersøgte det sydvestlige Texas, medens de tre andre under hans Assistenters arbeidede i Kansas, Mon-

tana og Colorado. I Texas fandt Cope flere elefantlignende Dyr; et af dem, Coenobasileus, er større end en Mastodon og vistnok nærmest i Slægt med Europas Dinotekrium. I Kansas opdagedes blandt flere mærkelige Fiske, Krybdyr og Pattedyr en Skildpadde, hvis Knofler veiede over 250 Pund. Det største Fund gjorde man imidlertid i Colorado, hvor man fra Daktotalagene opgravede hele Flokke af vældige Øgler, som i Størrelse have overgaaet alle hidtil kjendte Landdyr. De største af dem havde 6 Fod lange Laarknofler, og en af disse Øgler, Damarosaurus supremus, havde et $5\frac{1}{2}$ Fod høit Skulderblad. Det er rimeligt, at dette Dyr har haft meget lange Forben, og da dets Hals var 10 Fod lang, har Cope fremset den Mening, at denne Øgle ligesom Giraffen har ædt af Træernes Ørene uden at løste Forbenene fra Jorden.

Cope mener ved sine Undersøgelser 1877 at have paavist Mennefstets Samtidighed med de uddøde Hvirveldyr, som opdagedes i et Ferskvandsbæcken i Oregon. Man fandt nemlig i et Lag af vulkansk Sand og Afse Flintfager sammenblandede med Mamutknoller, Kæmpelamaer og Heste tillegemed Arter af uddøde Fiske og Fugle. Dette er dog at anse for meget uvisst, ligesom det ogsaa er umuligt at bestemme hine uddøde Dyr's Tidsalder.

Sammenfatte vi Udbyttet af alle Expeditionerne, se vi, at Cope har hjembragt ifke færre end 600 fossile Hvirveldyr, af hvilke omtrent 400 hidtil vare ukjendte i Videnskaben, og ved sine Beskrivelser af disse Dyr har han i Løbet af nogle faa Aar væsentlig udvidet vore Kundskaber om Hvirveldyrenes Udviklingsrække, ligesom man ogsaa ved hans Granskninger har faaet vig-

tige Ophvsninger til deres Systematik. Hans Undersøgelser have givet et nyt Vidnesbyrd for, hvor meget der endnu staar tilbage at undersøge, før man kan sige, at Palæontologerne have faaet det tilstrækkelige Gmne til deres Slutninger; i mangfoldige Dele af Palæontologien er vor hele Kundskab for Tiden kun Styrbærk, og det vil vedblive at være saaledes, saalænge alene det lille Europa hder Hovedemnet, hvorefter Videnskaben konstrueres. Man vil af det Foregaaende have indseet, at de Fund, som Cope har gjort i saa Mar, i Rigdom og Forskjellighed langt overgaa, hvad den store Cuvier ved sine mõi-

sommelige Undersøgelser bragte for Dagens Lyg. Efter al Rimelighed ville nøiere Undersøgelser i det indre Nordamerika fremsføre en Mængde nye palæontologiske Kjendsgjerninger, og den Tid synes at nærme sig, da det er denne Verdensdel, som vil frembyde størst Interesse for det geologiske Studium. De vulkaniske Undersøgelser have ved „Nationalparken“ faaet et nyt og storartet Omraade, den store Saltsee med dens Omgivelser frembyde den høieste Grad af Interesse, Metalminerne i Nevada overgaa i Værdi langt de tilsvarende i Europa, og alt dette er kun for en ringe Del undersøgt.

Fabler.

I. De tolvte Flammer.

(Efter Aug. Moritz).

Engang mødte to Flammer hinanden, og samtalede om deres Stjæbne: hvorledes det gik dem, og hvorledes deres Herrer behandlede dem.

Den Første kunde ikke nok rose og berømme, hvor omhyggelig man omgiktes med den, hvorledes man slet ikke misbrugte den, men pleiede den som en nyttig og kostbar Gave fra Himlen. Derfor vilde den ogsaa bestandig være sin Herre tro, og være ham til Nytte og Gavn, saa længe han levede.

Da talte den anden Flamme og sagde: „Mig gaar det desværre ei saa godt. Min Herre er en sorgløs, letsinde Mand. Ligesom han behandler alle sine øvrige Sager skjodesløst, saaledes behandler han ogsaa mig skjodesløst. Snart kaster han mig under Bord og Bænke, og snart hist og snart her; fort, han

behandler mig, som om han slet Intet havde at frygte af mig. Derfor kan jeg heller ikke holde længere ud hos ham, og næste Gang tager jeg Flugten.

Derpaa skiltes de to Flammer.

Den ene blev sin ordentlige Herre en tro Djener og forlod ham ikke, saalænge han levede.

Men ogsaa den Anden holdt Ord. Thi næste Gang, da dens Herre igjen mishandlede den, og kastede den i Spyttebæcken, som var fuld af Sagsflis og andet Rast, og han strax derefter gik ud af Huset for at more sig, udførte den vrede Flamme sin Beslutning, som den saa længe havde ruget over.

Den sovang sig opad Gardinerne, gik langs med Vinduesarmen, brød gjennem Værelsets Tag og steg op paa Mønet. Den vorede og tiltog i Styrke, saa at Intet, der kom den i Veien, kunde modstaa den; og Ingen havde

seet den i Tide, da den endnu for saa
Minuter siden havde været en ganske
liden Gnist.

Endelig kastede den med Larm Hu-
sets Tag ned i Gaden og satte sig,
sufende og brusende og lysende klart
ud i Matten, paa Tagets Sted, og
sfuede graadig omkring, om den ikke
kunde stige over paa Nabohuset for
derfra at komme bort. Dette lykkedes
den dog ikke; thi snart hævdede der sig
en vild Larm, Fra alle Kanter løb
Folk til for at fange Flygtningen. Og
nu opstod en voldsom Kamp, hvis
Ende var, at den rasende Flygtning
blev dræbt efter de heftigste Anstren-
gelser.

Saaledes bødede Flammen med Li-
vet for sin Hævnjerrighed, dog ikke
førend den havde forteret sin letfindige
Herres Gods, og derved bragt ham til
Betlerstaven.

II. Spurveungerne.

(Fra Engelst).

En bly ung Jæger gif saa stilt
En Morgen ud at søge Vildt;
Han speided op og Neden saa,
Hvori de unge Spurve laa.
Grimalkin (saadan Jægeren hed)
Nu lagde sig paa Marken ned
Dg sagde ved sig selv: „Jeg gjør
Mig Nytte nok med disje Klør,
Men havde jeg nu Vinger paa,

Saa skulde snart en Steg jeg saa.“

Der sad de Unger trygt i No
I Spurveparrets lune Bo;
De titted modigt ud af Neden
Dg saa sin Fiende forneden
Dg raabte kjæft til ham som saa:
„Du, Røver, kan os ikke naa!
Vi ei dig frygte for en Døit,
Vor Volig hænger dig for høit.“

Grimalkin — sulten som han var —
Kun gav et lystent Blik til Svar;
Han lod, som det var Jngenting,
Han snart krøb sammen i en Ring,
Han havde Spurvene i Mente
Dg lagde saa sig til at vente.

De unge Spurve — nu, de vare
Jo vistnok ei i nogen Fare,
Saa længe de holdt No og Fred,
Dg Jngen gjorde sig for bred.
Men saa begyndte de at kives,
(Hvor slemt, at slige Børn der gives!)
Det blev for trangt, der blev en Nød,
En Unge fik saa haardt et Stød, —
Han falder ud og Livet ender
Da strax imellem Rattens Tænder.

Hvad skulde her vel siges mer?
Hvert Barn dist let Moralens ser:
Den arge Fiende lurer paa,
At Riv og Trætte skal opstaa;
Thi han vil gjerne slaa sin Klo
I dem, som kives — begge To.
Saa vogt Jer, Børn, bevarer Freden
og voldt ingen Splid i Neden!

(—n.)

Om Valter, der søger en Skat.

En Fortælling for Børn.

(Efter Topelius).

Midt i Skoven laa en liden Hytte, og der boede en Husmand med sin Kone. I tidligere Dage havde han været Soldat og kæmpet som en tap- per Mand mod Landets Fiender, men nu var han træt; thi han var en gammel, hvidhaaret Mand. Hans Kone var ogsaa gammel og svag; alligevel arbejdede disse To efter bedste Evne for at dyrke sin lille Ager; undertiden skjød Manden Fugle i Skoven, og Konen bandt Koste af Birkeviste, hvilke hun solgte i Byen for at kjøbe Tobak til sin Mand og lidt Kaffe, som de drak Søndag Eftermiddag.

De vare stille, gudfrøgtige Folk, som ikke kom Nogen for nær, men alligevel lode Folk i Byen dem ikke i Fred; de fortalte, at Husmanden vidste Bested som en stor Skat, om var nedgravet i Jorden. En og Anden kom med sin Spade og bad Oldingen vise sig Stedet, hvor Skatten var, men saa lo den gamle Soldat og sagde, at vel havde han en Skat, og den kunde Alle have, men det var ikke den Slags, som Folk mente. Tilfidsst vidste man ikke, hvad man skulde tro, men Alle vare enige i, at Manden vidste en Hemmelighed, som han ikke vilde fortælle.

Forpagterens Søn, den lille Valter, horte ogsaa disse Rytter af Gaards- karlen, der sagde, at om Aftenen brændte der en „Drageild“ i Skoven, man skulde løbe hen til Stedet uden at tale et Ord og kaste Staal over Ilden (thi ifølge den dumme og stygge Dvertro skulde denne Fremgangsmaade bruges); saa fik man se en stor Kobberfjedel, fuld af Guld, som man skulde gribe rask i.

Men Kjedelen var meget tung, der maatte mange Kunstner til, om man skulde faa den op af Jorden, og disse kjendte ingen andre end den gamle Hus- mand.

Valter fik megen Lyst til Pengene. „Men hvad skal jeg bruge dem til?“ spurgte han, „mon jeg skal give dem til Fader.“ „Ja, det er vist det Bedste,“ sagde Jonas, saa hedte Karlen, „men det kan man altid tænke paa. Se først til at faa fat paa Kjedelen, det er ikke saa let, som du tror.“

„Den faar jeg sagtens“, sagde Valter, „jeg er meget stærk, maa du vide. Fa- der skal gemme Pengene, til jeg bliver stor, siden skal jeg udføre mærkelige Gjer- ninger. Først vil jeg bygge et stort Slot med Solmure og Guldborte. Der skulde vi Alle bo, du med Jonas. Jeg vil kjøbe mig smukke Heste, deilige Sædler og en forgyldt Vogn; jeg vil kjøre den, og du skal staa bagpaa. Jeg vil ogsaa have Skoiter og Bolte, og hver Dag skulle vi have Kager til Mid- dag. Desuden vil jeg have en for- gyldt Tromme og en lang Sabel. Men der er vist flere Penge endnu; jeg kan jo kjøbe Kringler for de øvrige, dog det er sandt, de blive maaste gamle, inden jeg kan spise dem op.

„Det vilde være bedre at bygge et nyt Hus til den gamle Mand,“ sagde Jonas, „Konen burde ogsaa have en Kød, desuden er der mange fattige Børn, der mangler Klæder og Mad.“

„Ja, det var godt, at du huskede det, Jonas. Huset skal bygges, og Koen ikke glemmes. Alle fattige Børn skulle klædes og mættes.“

„Men Valter, du har jo ingen Penge endnu.“

„Det er saa godt, som om jeg allerede havde dem“, svarede Valter. „Faaften gaar jeg til den Gamle. Kom med, det er saa mørkt i Skoven.“

„Nei, jeg har ingen Tid, du maa gaa alene.“

„Naa ja, saa skal jeg ogsaa gaa alene“, sagde Valter.

Om Aftenen gik han og stirrede ud mod Skoven; pludselig saa han noget lyst derude. Det var vist „Drageild“, ja han maatte derind, der var ingen Tid at spille; lidt bange var han; thi det begyndte at blive mørkt, men han løb hurtigt gennem Skoven. Nu var han ved det lille Hus, dristigt traadte han ind; thi han var ikke bange for den gamle Mand.

Der sad Husmanden og læste høit for sin Kone i en stor Bog; Alt saa fredeligt og stille ud. Valter var næsten forlegen, da han skulde sige sit Vrind, men nu var han der, og det maatte frem. „Kjære Fa'r, har J ikke seet den store Drageild i Skoven? Udvingen saa op fra sin Bog og smilede. „Ja saa, ved den lille Herre det?“

„Ja jeg ved det“, raabte Valter ivrigt. „Kom ud og se selv.“ „Kom dog strax“, tilsvarede han utaalmodigt, da Manden tovede. Saa gik de begge ud. „Jeg ser ingen Ild“, sagde den Gamle. „Jo, henne bag Busken.“ Det var ganske rigtigt, der saa man det samme Lys, som Valter for havde seet, men det var Guldmaanen, der netop nu kom frem. Valter blev baade forundret og flau; det, som han havde antaget for en Ild, var kun Maanen, der i Aftenstilheden kom frem over Skoven.

„Hvor langt er den lille Herre løbet for at se Maanen?“ spurgte Husmanden.

„Det var mærkeligt“, sagde Valter, „Maanen saa ganske ud som en Drageild.“

„Hvad er en Drageild da?“

„Det er en saadan Ild, som lyser over en Skat.“

„Ja, saa er Maanen en Drageild“, sagde Oldingen, „thi den lyser hver Nat over Jordens Skatte. Den er et Gjenstik af Solen, som skinner over hele Verden og Dagens Arbejde.“

„Hvad er det for Skatte, som Maanen lyser over?“ spurgte Valter.

„Den lyser over Jordens Hvile, Arbeidernes Sovn og Samvittighedens Fred. Arbejde er en herlig Ting, thi det gjør Sjæl og Legeme sundt og giver os med Guds Hjælp dagligt Brød. Men efter Arbejde er ogsaa Hvilen en herlig Guds Gave. Maanen er Natens Die, som vaager over Menneftenes Fred.“ Valter lyttede til den Gamles Ord, men hans Tanker vare saa fulde af Skatten, at han ikke strax opgav Sagen. „Kjære Fa'r“, sagde han, „jeg ved dog, at J kan vise mig en Skat. Om jeg bliver rig, saa skal jeg bygge et nyt Hus til Eder, give Eder en Ko og gjøre alle Fattige rige.“

„Ja, jeg kjender en stor Skat, som kan gjøre alle Fattige rige“, sagde den Gamle.

„Kom“, udbrod Valter, „lad os gaa for at hente den.“

„Ja vi behøve ikke at gaa langt, den er hjemme i min Stue.“

„Inde i Stuen! Maa jeg se den iaften?“

„Ja vist, kom blot med mig.“

Saa gik de ind i Huset, og Valter saa sig om for at opdage Sølv eller Guld, men Stuen var fattig, der var kun en Skofsten, en Seng, en Bænk, et Bord, en Gryde og en Spinnerok. Paa Væggen hang en Bøsse, en Dre og en Sabel.

Men henne i Krogen glindjede Noget, det var vist Skatten. — Nei! da Valter kom nærmere saa han, at det var den gamle Kat, hvis Dine hyste, idet den var paa Musejagt.

„Hvor er Skatten, kjære Fa'r?"

„Her“, svarede Oldingen, idet han førte Gutten hen til det lille Bord, hvor Bibelen laa opslaaet. „Her er min og alle Menneskers Skat, det er Guds eget Ord. Den Skat gjør alle Fattige rige, alle Bedrøvede glade, de Ulykkelige saa evig Trøst af den. Man behøver ikke at søge efter denne Skat i Jorden som nogle Mennesker, der mene d-er at finde jordist Rigdom; thi denne Skat kommer til os i Bibelen, i kristelige Bøger, i Psalmer og Guds Ords Prædiken. Vi saa den for Intet og blive rige deraf til evig Tid, naar vi selv blot ville. Men Mange ville ikke, de søge efter Guld, og deres Sjæle vedblive at være fattige. Thi Guld og Sølv er ingen varig Glæde, men giver Bekymring, Forsængelighed og en urolig Samvittighed. I Guds Ord faar man Trøst og Glæde i Liv og Død, ved det bliver man Guds Barn, der er rigt selv midt i jordist Fattigdom. Den Skat burde Valter søge, det er bedre end at lytte til uforstandige Menneskers Snak og søge efter Skatte i Jorden, hvor de aldrig have været.“

Valter græd. „Er der da ingen Skatte i Skoven?"

Det kan nok hændes, at der er nogle“, svarede den Gamle. „Fordum i Kristens Tid har maasse En eller Anden nedgravet sine Penge i Jorden og er død fra dem; undertiden finder man enkelte Sølvpenge i Jorden, idet man pløier, men hvad der fortælles om Drageild og Kobberkjæbler med Guld, er kun Dumheder, som fornuftige Folk

le ad. Se her, hvad jeg engang fandt ude i Bakken.“ Han tog et gammelt Stykke Jern ned fra Hylde, det var saa fuldt af Rust, at man knapt kunde se, hvad det før havde været.

„Se, dette gamle Jern har engang været et Sværd og har maasse tilhørt en fornem Kriger. Ja, en mægtig Konge kan have eiet det og dermed befeiret mange Fiender og undertvunget mange Lande. Nu er den mægtige Konge død for længe siden, hans Ben ere hensmuldrede i Jorden, hans Sværd er rustent, en Stump af det ligger paa Husmandens Hylde. Denne Konge havde maasse et gyldent Slot, hvis Sale vare fulde af Rigdomme, men alt dette er borte og har intet Spor efterladt. Samme Konge havde maasse Guds Ord i Bibelen, skjønt han ikke brød sig derom, men lod den hellige Bog ligge upaaagtet paa Hylde, saaledes som hans Sværdspids nu ligger; han syntes maasse, at andre Skatte vare dyrebarere. Disse Skatte ere nu forsvundne, men Guds Ord bliver til evig Tid. Hvad tror Valter er bedst, at være fattig og have en Skat i Guds Ord eller være rig paa forjængeligt Guds, men ingen Arvedel have i Himlen?"

Valter svarede ikke, han undrede sig over at høre den Gamle tale saaledes. Han havde aldrig troet, at en Fattig kunde være saa rig, og det forekom ham, som om han selv var meget fattigere end Husmanden.

„Gaa nu hjem igjen“, sagde denne. „Jeg skal følge med dig et Stykke Ve. Hver Gang, du ser Maanen, saa tænk: Det er den samme Maane, efter hvilken jeg engang løb som en liden Nær for at søge efter Skatte i Skoven. Men da lærte jeg at finde en Skat, som er meget bedre end alle andre, den Skat er Guds Ord. den vil jeg søge, saa bliver jeg rig i al min Tid, ja rigere end mangen Konge i sit gyldne Slot.“

G a a d e.

(Af Hanna Winsnæs).

Nr. LII.

Vi som Soldater i Geleder staa,
 Vi ere stive, ranke, smækre, pene.
 Ei for at dræbe vi til Arbeid' gaa,
 Vi heller vil det Adskilte forene.

Vi bære intet Spyd og intet Skjold,
 Vor Krop maa selv til et Slags Spyd henføres,
 Vi sjelden staa ubi en Konges Sold,
 Af Damehænder oftest vi berøres.

Som Krigsmænd vi beholde Hatten paa,
 Dg naar vi engang den ved Uheld miste,
 Da Afsted snart af Tjenesten vi faa,
 Da bliver denne Stund vor Hæders sidste.

Dg skjønt vort Samfund tidt man sønderrev,
 Dg spredte os i Verden om saa vide,
 Saa ser man os dog ofte i et Brev
 At staa fortrolig ved hinandens Side.

 Blandinger — Nyt og Gammelt.

Fra Fredrika Bremers Barndom. — I en Feuilleton, som den danske Forfatter P. Hansen („Cahiro“) i sin Tid leverede i „Dagbladet“ i Kjøbenhavn, findes blandt Andet følgende: „Det første Ord, som mine Barneleæber stammede paa denne lave Jord, var Ma a n e“, saaledes begynder Fredrika Bremer Fortællingen om sit Livs Hændelser, „og otte Aar senere skrev jeg mine første Vers til Maanen. Mine første Barndomsfølelser, efter hvad jeg nu kan erindre mig, var en stor Lyft til Gudter og en ushyrlig Higen efter at udmærke mig paa en eller anden Maade og blive omtalt.“

Denne tidlig vakte Attraa efter Berømmelse, ledede hende som liden Pige til at pønske paa Udveie til, forklædt som Mandfolk, at kunne komme til at tage Del i Krigen mod Napoleon ved at flygte til Krigsskuepladsen og begynde med at søge Ansættelse som Page hos Bernadotte. Derved vilde hun tillige opnaa at komme bort fra Hjemmet, hvor hun følte sig meget ulykkelig.

I Søsterens Optegnelser om Barndomshjemmet finder man Grunden angiven til den uheldige Stilling, som den lille Fredrika følte Trykket af. Paa den lille Tid, i Aarhundredets Begyndelse, var Forholdet mellem Forældre og

Børn af en ganske anden Natur end nutildags; Frygt var den Gang en Følelse, som som Barnet langt hyppigere nærrede for sine Forældre end Kjærlighed. Naar Familien Bremer om Vinteren opholdt sig i Stockholm, var Husets Herre og Frue meget ude, og Børnene saa dem saa at sige til bestemte Tider. Kloffen otte om Morgenen skulde de være paaklædte og komme ind for at sige „God Morgen“ først til Moderen, som sad i sit Værelse ved Kaffebordet og betragtede dem nøie paa deres Gang fra Døren hen til hende. Sandt hun Noget at udsætte paa deres Maade at gaa paa, saa maatte de gaa tilbage til Døren og gjøre Promenaden om igjen, inden de kunde komme til at neie og kysse Moderen paa Haanden; og var der noget Galt ved Neingen, maatte ogsaa den gjøres om, hvilket meget ofte hændte Fredrika, der hverken kunde gaa staa, sidde eller neie sin Moder tilpas. Derefter kom Turen til Faderen, som modtog sine Børn i Puddekappe og tillod dem den daglige Udspredelse at se ham blive friseret. Naar de saa havde neiet for ham, spiste de Frokost — en liden Tallerken Mælk med et Stykke Brød til — og vare derpaa inde hos Læreren til Kloffen et. Kloffen to spistes der til Middag, Kloffen fire præcis begyndte Læretimerne igjen og varede til Kloffen sex, Kloffen otte fik hvert Barn atter et lidet Glas Mælk og et Stykke Brød, Kloffen ni neiedes der igjen for Fader og Moder til „God Nat“, og saa var den Dag gaaet.

Begivenheder paa Maanen. — Maanens Overflade viser som bekendt mørkere og lysere Partier. Sagttages Maanen igjennem en Riffert, sees de mørke Pletter som udstrakte Sletter, de lyse som Dphøininger. De første an-

toges som Folge heraf tidligere for Have og gaves Navne derefter f. Ex. mare nubium o. s. v. Senere Underføgelser har vist, at ogsaa disse er ujævne — stjønt mindre end de egentlige Fjeldstrækninger — at hele Maaneoverfladen er fuld af Bjerge og Fordybninger, og at der ingen fuldstændig flade Sletter, som vore Have, gives. Det er de forholdsviis jævne Strækninger, man faar ud til at ligne Dine og Runder i et menneskeligt Ansigt.

De almindeligste Bjerge paa Maanen er de saakaldte Ringbjerge, der dannes af en næsten cirkelrund Vold, som omgiver en Slette af 2 a 3 indtil 10 Miles Gjennemsnit; midt paa denne Slette reiser sig da gjerne en Regle, hvis Hoide dog som oftest ikke naar den omgivende Volds Hoide.

Sammenligner man et Kart over en Gruppe Maanebjerge med et Kart af en vulkansk Egn paa Jorden, er Ligheden i Sandhed slaaende. Paa begge Steder mer eller mindre cirkelrunde Bjerge, der omgiver en indre Hulhed, hvoraf atter en mindre Regle kan rage op. Ligheden er saa stor, at man vanskeligt kan vise den Tanke fra sig, at Bjergene i det ene som i det andet Tilfælde skyldes et glødende Jndres Virksomhed sin Oprindelse. Maanebjergene er derfor ogsaa noget, man gjerne fremfører som Støtte for den Paastand, at Planetstyretets Legemer har gjenne-gaaet en Udvikling fra glødende til — i det mindste udenpaa — faste Masser. En Jndvending kan man dog gjøre mod, at Maanebjergene ganske skulde svare til vore Vulkaner, og det er den, at der sandsynligviis paa Maanen intet Vand gives. Vanddampe spiller jo som bekendt en fremtrædende Rolle ved alle Vulkaner paa Jorden.

Nu og da har det duffet op, at man

skulde have seet vulkanske Fænomener paa Maanen; men det har stadig vist sig mindre paalideligt. I den allerførste Tid er der imidlertid kommen en Meddelelse, som synes at grunde sig paa saa paalidelige Jagttagelser, at vi vel bliver nødt til at opgive vor tidligere Anskuelse om Maanen som den stive Ubevægeligheds Sæde. Det er Astronomen Klein i Köln, som vil have iagttaget Dannelsen af et nyt Krater. Det maatte have været anmærket paa de ældre Maanekarter, om det havde eksisteret før. Det skal kun se ud som en Fordybning, uden at der er nogen Vold rundt om. Mange Astronomers Kifletter er hændte paa dette Punkt af Maanen, saa at om der sker noget mere, vil det vist ikke gaa uformærket hen.

(„Naturen“).

Jesuitterne. Et nylig udkommet latholst Skrift meddeler følgende Oplysninger om Jesuiterordenens nuværende Standpunkt: Selskabet talte ved Slutningen af 1877 ialt 9771 Medlemmer, hvilket er 225 mere end i det foregaaende Aar, og det fordeler sine

Kræfter paa fem Lande nemlig Italien, Tyssland, Frankrig, Spanien og England. 2030 Medlemmer virke i Missionens Tjeneste i andre Verdensdele, medens 7741 have sin Virksomhed i Europa. Siden Aaret 1869, da Ordenen talte 8683 Medlemmer, har den saaledes faaet en Tilvæxt af 1088.

Gammel Mynt. Myntsamlingen i Kjøbenhavn har ifølge „Vib. Stiftst.“ fra Randers faaet en sjelden Mynt, præget af Kong Oluf Hunger (1086—95) i Viborg. Paa Forsiden sees Kongens Billede i daværende engelsk Stil og Indskriften OLAFS REX. Bagsiden ligner aldeles den, der findes paa Hardeknuds bekjendte Viborgmynter med et stort Kors tværs over Mynten med 2 Halvmaaner og 6 Kugler i Vinklerne. Indskriften er GODINE (Myntmesterens Navn) V. (Viborg). Oluf Hungers Mynter ere meget sjældne, og fra Viborg kendes kun dette ene Exemplar, der ogsaa betales med ca. 115 Kroner af den kgl. Myntsamling.

Udgiveren vil gjerne, om fornødiges, lempe sig noget efter Abonnenter og Agenter, hvis Redelighed er ham bekjendt ved tidligere akkurat Betaling; alligevel maa han paa det Venligste opfordre alle Bladets Belyndere til at gjøre sit Muligste for at indsende Kontingenten for 1879 saa snart som muligt. De, som indsende Restance for 1878 (og ældre), ville fortjene sig Tak ved med det samme at indsende Kontingent for 1879. Lad det ikke fortryde Eder, Venner, at gjøre en liden Anstrengelse til Bedste for Bladet.

De Abonnenter, som endnu ikke have betalt sin Kontingent for 1878, bedes venligst om snarest muligt at indsende samme. De, som desuden endnu staa til Rest for 1877 (maaſte endog for 1876), maa uophødelig indsende Betaling. Saa snart denne indløber, skal Kvittering blive sendt; hvis den ikke kommer inden 2 Uger efter Afreiseisen af Pengene [eller for Pacific-Staternes Vedkommende inden 4 Uger], saa skriv igjen og meld det. Send Pengene paa en betryggende Maade, saa de ikke blive borte undervejs.

Adresse: N. Thronsfen, Dramer 14, Decorah, Iowa.

Indhold: Kardoo, eller Rattens Stjerne. — Teltiv i Siberien. — Louis Napoleons Flugt fra Fæstningen Ham. — Nordamerikanske videnskabelige Expeditioner. — Fabler. — Om Walter, der søger en Skat. — Gaade. — Blandinger — Nyt og Gammelt.

Iver Larsen

følger udelukkende for Kontant og handler med

DRYGOODS, NOTIONS,

Færdiggjorte Klæder,

Hatte, Huer, Stovler, Sko, Kolonialvarer, etc. etc.

Decorah - - Iowa.

For 12 Cents

fendes portofrit et Hefte, indeholdende
„To ældgamle Sange fornæde“,
nemlig **Tolvtalvisen** og **Den gyldne Åbe**. 5 for 50 Cts., 12 for \$1.00.

Adresse: A. Thronsen, Dr. 14, Decorah, Iowa.

380 Oktavsider

med udvalgt Læsning for 60 Cents,

nemlig 12te Bind (1876 II.) af „For Hjemmet“, indeholdende Fortællingerne
„Bleiebatteren“ og „De Blinde“, „Grindringer fra en Islandsfærd“, „Laura
Bridgeman“, „Magdalena Schubert“, „Maria Schandorf“ og meget andet ud-
valgt Læsestof. Sendes portofrit for 60 Cents. Benyt denne Leilighed!

Adresse: A. Thronsen, Dr. 14, Decorah, Iowa.

Skovstjernen (Missionsar Fjelstedts Ungdomshistorie) tilligen ed
meget andet interessant Læsestof (4 Hefter af „For
Hjemmet“) fendes portofrit for 25 Cents.

En af de Stille i Landet, en Fortælling (et Hefte af „For Hjemmet“)
portofrit for 10 Cents; begge for 30 Cents.

Adresse: A. Thronsen, Dr. 14, Decorah, Iowa.

To Søstre. De 4 første Hefter af „For Hjemmet“ for 1876,
indeholdende: **To Søstre**, Fortælling fra en norsk
Fjeldbygd, foruden 1 større Artikkel og 36 Blandinger, fendes portofrit til
hvilkensomhelst Adresse her i Landet for 25 Cents.

Adresse: A. Thronsen, Dr. 14, Decorah, Iowa.

E. P. Johnson,

ATTORNEY AT LAW,

Adams Block

DECORAH, IOWA.

G. T. LOMMEN,

Norsk og svensk Vice-Konsul for Staten Iowa,
udfører de til Embedet hørende Forretninger.

Post-Office Adresse Box 62, Decorah, Iowa.

ST. OLAF'S SCHOOL,

En lutherisk Høiskole for Gutter og Piger,
Northfield = = = = = Minnesota.

De Terminer begynder i April, September og November. Betalingen er \$30.00 for Skoleaaret (10 Maaneder) og for en Termin i Forhold. Kost billig. Nærmere Underretning faaes ved Henvendelse til Bestyreren
Th. N. Mohr, Northfield, Minn.

P. E. Haugen,

Carver af

Decorah Marble Works.

Water St. - - DECORAH, IOWA.

Jeg tillader mig herved at gjøre Landsmænd i Winnebago og Allamakee Countier i Iowa, samt i Fillmore, Houston, Freeborn, Goodhue og Olinthead Countier i Minnesota, og forresten i hele den nordre Del af Iowa og sydlige Minnesota, opmærksomme paa, at jeg nu er istand til at eredere alle Ordres med kort Varfel. Jeg har sikret mig de bedste Arbeidere og kan udføre smukt og billigt Arbeide. Da jeg ogsaa har norske Stenhuggere, har Landsmænd den Fordel, at de kan faa sin Inscription feilfri, hvilket er aldeles umuligt, hvor man har Arbeidere af andre Nationer.

Som reisende Agent har jeg engageret Hr. Harvey Miller.

P. E. Haugen.

Enhver, som ønsker Gravstene, og ikke træffer min Agent, kan derom tilskrive mig, samt angive, hvor kostbar Sten han ønsker, og jeg skal da sende ham Tegninger med vedføjet Pris, hvorefter han kan sende mig tilbage det Exemplar, han udvælger, tilligemed Ordre og Inscription samt nærmeste Fragt-Office.

P. E. Haugen.